

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 180 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 35

Penktadienis, Rugsėjo (September) 25, 1959, Toronto, Ontario

M E T A I XXVIII

N. Chruščiovas Siūlo Visom Tautom Eit prie Visuotino Nusiginklavimo

NEW YORK. — Tarybų Sąjungos premjeras Nikita Chruščiovas, kalbėdamas Jungtinių Tautų susirinkime, patiekė planą dėl visuotino visų šalių nusiginklavimo. Tą planą įgyvendinus, karas būtų visai neįmanomas.

Chruščiovo planas reikalauja panaikinti bazes svetimosiose šalyse, išvesti svetimias armijas, likviduoti visokias ginkluotas jėgas, armijas, orlaivynus, laivynus; likviduoti visokius ginklus, amuniciją, laivus, orlaivius, tankus. Jis taipgi reikalauja sulaukyti atominių ir vandenių bombų gamybą, panaikinti jau esančias. Panaikinti karo ministerijas, generalinių štabus, militarus mokymus ir kitokias militarus organizacijas. Neskirti pinigų kariniams reikalams. Uždrausti karinę propagandą.

Kad šis planas būtų vykdomas, įsteigti plačią tarptautinę inspekciją ir kontrolę.

Vidaus tvarkai palaikyti turėti tikai miliciją, kurios skaičius kiekvienai šaliai būtų nustatytas tarptautinio susitarimo.

Jeigu šis planas būtų priimtas ir įgyvendintas, būtų paliečiuota milžiniška jėga dėl taikos gamybos ir kūrybos. Turtingesnės tautos galėtų suteikti daug didesnę pagalbą atsilikusioms tautoms.

Klausimas dabar lieka, ar šis planas bus priimtas. Atrodo, kad jis sutinkamas labai šalta. Vienas laikraštis išsireiškė šitaip:

Gera Tarybų Sąjungai kalbėti apie tai, kuomet jai negrumoja ekonominis krizis dėl panaikinimo karinių jėgų ir karinės gamybos. Kapitalistiniame pasaulyje, sako laikraštis, atsirastų daug bedarbių, nes užsidarytų daugybė fabrikų.

Nei viena, tačiau, vyriausybė nedrįso pasmerkti planą. Girdi, reikia išstudijuoti gerai. Bet liaudyje Chruščiovo planas sutinkamas labai prielankiai. Jo įgyvendinimas būtų nepaprastas žmonių atsiekimas.

Pirmosios JAV lietuvių turistų grupės dalyviai su pasibaisėjimu klausosi vietos gyventojų pasakojimo apie baisias žudynes Panerių miške. Čia hitlerininkai ir lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai nužudė virš 100,000 civilių žmonių.

Chruščiovo Vizitas Vyksta Gan Sėkmingai

SAN FRANCISCO. — Nors atsiranda elementų, kurie bando kelti ginčus ir erzinti tarybinį svečių premjerą Nikitą Chruščiovą, tačiau vizitas eina gana sėkmingai. Amerikiečiai vis labiau ir labiau pamėgsta svečių ir pradeda prasilausti pro "tylos" užuolaidą, kurią stengiasi palaikyti spauda ir radijas.

Hollywoodo jis buvo priimtas labai šilta, išskyrus vieno kito pareigūno kandzias pastabas. Bendrai, vakariniame pakraštyje Chruščiovas rado šiltesnį priėmimą.

Taip vadinami "baubliai" nepajėgia sušaukti didesnių susirinkimų. Bendrai jų kampanija — tikras "flop".

Visi atydūs stebėtojai atiduoda Chruščiovui kreditą už iškaltą ir sugebėjimą atsikirsti visiems užkabinėtojams. "What a guy, what a guy, he is terrific", sako žmonės.

LITTLE ROCK. — Dar 3 negrai mokiniai priskirti į Central High. Iš viso čia jau bus 5 negrai mokiniai. Vietos rasistai apsiramina.

TSRS Darbininkai Dirbs 7 Valandas

MASKVA. — Visi Tarybų Sąjungos fabrikų darbininkai ir raštinių tarnautojai su pradžia 1960 metų dirbs tik 7 valandas į dieną, kaip pranešė TASS žinių agentūra.

Visų algos bus pakeltos atitinkamai, kad jie gautų tiek pat, kiek gaudavo, o gal dar daugiau.

Kasyklų ir plieno industrijos darbininkai perėjo į 7 valandų dieną praėjusiais metais ir šių metų pradžioje.

Nuo 1917 metų revoliucijos iki šio laiko Tarybų Sąjungos žmonių pajamos pakilo 15 kartų. Iki 1962 metų pakils dar 65 procentais.

SUMINDŽIOJO 75

BOMBAY. — Pasklidus gandams, kad vienai 18 metų mergaitei pasirodžiusi dėvė Amba, žmona vieno hindų trejybės dievo, pradėjo plaukti į kaimą minios žmonių pamatyti "stebuklą".

Per vieną spūstį 75 vaikai ir moterys buvo sumindžioti mirtinai, o virš 100 sužeista.

Kaimą atlankė arti 100,000 žmonių.

Makartistai Nelaimėjo Mine-Mill Suvažiavime

TORONTO. — Čia įvyko International Union of Mine, Mill and Smelter Workers unijos nacionalis suvažiavimas. Šiai unijai priklauso apie 30,000 nikelio kasėjų ir valytojų.

Makartistai, su Don Gillis priešakyje, bandė praveisti makartiškas rezolucijas, kurios siekė uždrausti komunistams ir simpatikams būti unijos pareigūnais. Didžiama delegatų pasisakė prieš šias rezolucijas.

Netekę delegatų pasitikėjimo, makartistai nebestatė kandidatų į unijos Centro Komitetą.

Prezidentu išrinktas Ken Smith, vancouverietis. Jis užėmė Thiboult vietą. Thiboult pareiškė, kad jis kandidatuos į Sudburio skyriaus prezidento postą, kurį dabar užima makartistas Don Gillis (CCF šalininkas).

Amerikos Vabalais Užkrėtė Europą

MASKVA. — Tarybų Sąjungoje mobilizuojamos jėgos kovai prieš amerikinius vabalus "Colorado beetle". Tai vabalai, kurie ēda bulves, tomėites ir arbūzinius vaisius. Šiemet jų surasta 5,716 lizdų, o pereiniais metais buvo mažiau.

"Colorado beetle" Jungtinėse Valstijose žinomi apie 100 metų. 1950 metais Tarybų Sąjunga protestavo prieš JAV, kad jų lėktuvai barstė tuos vabalus Rytų Prūsijoje ir Pabaltyje. Dabar sakoma, kad nuo tų vabalų jau nukentėjo Lietuva, Latvija, Lenkija, Rumunija, Vengrija ir kitos Europos šalys.

APSIGYNIMO MINISTRAS ESĄS "PULK. BLIMP"

ORILLIA, Ont. — Jaunų konservatų susirinkime laikraštinių pasitarime Kanados apsigynimo ministras generalmajoras George Pearkes buvo pavadintas "pulkininku Blimpu".

Girdi, jis esąs per senas tam darbui (jis jau 72 metų amžiaus) ir generalinio štabo labai suvaržytas.

Thiboult yra vienas iš veikėjų, kurie labai daug energijos įdėjo į nikelio kasėjų uniją Sudburyje. Jo ir kitų dėka unija išaugo ir priverstė nikelio baronus susitarti su darbininkais. Bet per praėjusius rinkimus, kurie įvyko po ilgo streiko, į valdybą buvo išrinkta dauguma "opozicionierių", kurių priešakyje stovi Don Gillis. Jiem pavyko sukurstyti didžiumą narių prieš seną vadovybę, kurią makartistai kaltina esant prokomunistine.

Po to, kai Sudburyje pradėjo šeiminkauti Don Gillis su savo sėbrais, atsirado unijoj nesantaika ir silpnėjimas. Kova eina ne už unijos tvirtinimą, už darbininkų interesus, o vieno nario prieš kitą. Samdytojai trina rankas ir džiaugiasi. Ko jie patys negalėjo padaryti, padarė patys unijos lyderiai su Don Gillis priešakyje.

Galimas daiktas, kad darbininkai, gavę gražią pamoką, per sekančius rinkimus atitaisys savo klaidą.

Čia galima pastebėti tą, kad Kanadoj nei į jokią valdybę nėra uždrausta kandidatuoti komunistams, nekaltinant jau apie simpatikus, tuo tarpu unijos lyderių tarpe atsiranda tokių, kurie nori praveisti tarimus, draudžiančius kairiesiems užimti pareigas valdyboje.

Nužudė 17 Asmenų Už Sukilimą Irake

BEIRUTAS. — Irako radijas pranešė, kad buvo nužudyta 17 asmenų, jų tarpe 13 armijos karininkų su brigadierium Tabakjali priešakyje, už dalyvavimą sukilime šiauriniame Irake.

Kaltinamieji buvę Nasserio šalininkai ir norėję nuversti Kassemo vyriausybę.

Keturi civiliai buvo pirmesnės vyriausybės nariai. Tos vyriausybės premjeras Nuri Said buvo nušautas laike sukilimo liepos 14, 1958 metais, kurio metu karaliaus valdžia buvo nuversta ir valdžią perėmė Kassemas.

Iš Kanados Gyvenimo

Nauju Kanados gubernatorium (karalienės atstovu Kanadoj) paskirtas generolas G. P. Vanier, Kanados francūzas. Jis perėmė pareigas iš Massey, kuris išbuvo gubernatorium pusaštuntų metų.

Dabartiniu metu gubernatorius yra daugiau simboliška figūra, negu faktiška. Tiesa, kad gubernatorius turi pasirašyti ant naujų įstatymų ir bilių, bet jis nėra aktyvus veikėjas. Tai grynai ceremonialė figūra.

Vanier, kaip ir Massey, yra kanadietis. Reiškia, jau antras gubernatorius paskirtas iš kanadiečių tarpo.

Praėjusią savaitę Toronte buvo dvi didelės vagystės. Iš Meno Galerijos ant Dundas St. išvogė piešinių už \$640,000. Iš banko Kingsway distrikte keturi plėšikai išsinešė \$17,350. Abiejų vietų plėšikai paspruko nesugauti.

Spėjama, kad Meno Galeriją apiplėšė kokios nors tarptautinės vagių šaikos žmonės.

John Inglis Co. Ltd. 700 darbininkų Toronte nubalsovo tęsti streiką toliau. Jų streikas prasidėjo liepos 14 dieną.

Jie reikalauja pakelti algas 35 centus į valandą. Kompanija siūlo jiems 21 centą per tris metus. Kitaip sakant, po kokius 7 centus į valandą į metus.

Toronto miesto "tėvai" nutarė pasikelti algas. Ir jie kelia savo algas ne centais į valandą, o stambiomis mėtinėmis sumomis. Nekurių algos bus pakeltos visu \$1,000.

Vieno iš jų alga pasieks \$22,000 per metus.

Tad nesistebėkit, jeigu jūs su taksai padidės.

Liberalų lyderis L. B. Pearsonas, kalbėdamas Vancouveryje, pareiškė, kad Kanados kareiviai neturėtų būti ginkluojami nukliniais ginklais, kol jų naudojimas yra kitų rankose, pavyzdžiui, Jungtinių Valstijų.

Jis taipgi pasisakė už tai, kad būtų sulaukyti atominiai bandymai, kaip pirmas žingsnis linkui panaikinimo visai atominių ginklų.

Raketiniai sviediniai, sako jis, rodo absoliutį reikalą panaikinti atominius ginklus ir karus.

Ottawoje vienas jūrininkas mirė apsinuodijęs grybais. Trys kiti asmenys susirgo.

Kadangi dabar prasideda grybavimo sezonas, tai patartina būti atsargiais su

grybais, nes jų tarpe yra ir nuodingų.

Kanadoje liepos mėnesį automobilių nelaimėse žuvo 360 asmenų. 30 mirčių daugiau, negu liepos mėnesį praėjusiais metais.

O kiek bus per visus metus?

Didžiama nelaimių įvyksta dėl neatsargumo, dėl nepaisymo važiuotės patvarumų, dėl važiavimo išsige-

rus. Faktinai, tai ne nelaimės, o saužudystės. Kas blogiausia, kad dėl jų, kurie neatsargūs, dažnai nukentčia visai nekalti žmonės.

United Church of Canada paskelbė naujas doktrinas apie nuodėmes, sielą ir pragara.

Dr. Berry, vienas iš "reformistų", pareiškė, kad iki šiol daug žmonių nežinojo, kam jie tiki. Paprasti parapijonys, sakė jis, savo supratime yra atsilikę bent 50 metų.

Kanadietis

Septynmečio Reikšmė

Pergalėj tilop TSRS KP Centro Komiteto Plenumo atsikreipimas į šalies žmones ryšium su septynmečiu planu. Žemiau talpiname ištrauką iš to atsikreipimo:

Kokia kapitalistinė šalis galėtų visam pasauliui pareikšti, kad ji ryžtasi per septynerius metus 80 procentų padidinti bendrą pramonės produkcijos gamybą, dvigubai padidinti elektros energijos gamybą, trigubai padidinti savo chemijos industrijos galią, 40 procentų padidinti realiasias darbininkų ir valstiečių pajamas, pastatyti darbo žmonėms 15 milijonų butų miestuose ir 7 milijonus namų kaimo vietovėse? O mes tai pareiškėme ir tikrai padarysime!

Prisiminkime, kaip džiaugėsi Vladimiras Leninas, kai jo akivaizdoje mažame Kašino kaime prie Maskvos išiežė elektros lemputė, kuri mūsų liaudis su meile pavadino "Iljičiaus lempute". Kaip iš pradžių mes didžiau- vomės Volchovo statyba, paskui Dniepro hidroelektrinės statyba. Bet juk 60 milijonų kilovatų — kaip tik tiek numatyta per septynmetį padidinti elektrinių pajėgumą — tai šimtas Dniepro elektrinių arba tūkstantis Volchovo statybų!

Ikirevoliucinė Rusija pagal plieno gamybą buvo vienoje paskutinių vietų. Iki septynmečio pabaigos Tarybų Sąjunga išlydys apie 90 milijonų tonų plieno per metus, arba daugiau, negu šiuo metu išlydo plieno visos Europos kapitalistinės šalys.

Vien tik valcuotų juodųjų metalų gamyba šį septynmetį padidės apie 25 milijonus tonų. Tai 20 kartų daugiau, negu ikikariniais metais gamino Magnitogorsko metalurgijos kombinatas. Vadinasi, per septynmetį stos rikiuotėn 20 Magnitogorsko kombinatų.

Tik per vieną dieną 1965 metais bus gaminama tiek mašinų gamybos ir metalo apdirbimo produkcijos, kiek ikirevoliucinėje Rusijoje buvo pagaminta per visus 1913 metus.

Per septynerius metus miestuose ir darbininkų gyvenvietėse bus pastatyti gyvenamieji namai, kurių bendras plotas sudarys nuo 650 iki 660 milijonų kvadratinųjų metrų. Norint įsivaizduoti šio skaičiaus reikšmę, reikia prisiminti, kad dar 1956 metais visas mūsų gyvenamasis fondas sudarė 673 milijonus kvadratinųjų metrų. Tai tolygu tam, kad mūsų Tėvynės platybėse atsirastų 15 (Pabaiga ant 5 pusl.)

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Centro Komiteto Įsteigtas KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, ONT.

Teikia veltul pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniiais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kauciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Žemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

DŪMAI. Juozas Grušas. Keturių veiksmy komedija. Knyga 96 puslapių. Knygyne Nr. 398.

BALTIEJI GLUOSNIAI. J. Apyžius. Keturių veiksmy drama. Knyga 84 puslapių. Knygyne Nr. 399.

ZENTAS. Vincas Krevė. Scenos veikalai. Knyga 172 puslapių. Knygyne Nr. 400.

UŽ TUOS, KURIE JŪROJE. B. Laurenevas. Keturių veiksmy pjesė. Knyga 152 puslapių. Knygyne Nr. 401.

LIUBOV JAROVAJA. K. Trenevas. Penkių veiksmy pjesė. Knyga 212 puslapių. Knygyne Nr. 402.

NEUZMIRŠTAMIEJI 1919-IEJI. V. Višnevskis. Scenos veikalas. Knyga 144 puslapių. Knygyne Nr. 403.

AUDRA ATEINA. Juozas Paukštėlis. Keturių veiksmy pjesė. Knyga 108 puslapių. Knygyne Nr. 404.

JONUKO DUNDULIUKO TEATRAS. Danutė Čiurlionytė. Aprašymas kaip įsirengti lėlių teatrą ir vaikams scenos veikalai. Knyga 184 puslapių. Knygyne 405.

APSAKYMAI. Jonas Šimkus. Knyga 224 puslapių. Knygyne Nr. 406.

KLIUDŽIAU. Jonas Biliūnas. Apsakymai. Knyga 74 puslapių. Knygyne Nr. 407.

KAS DAINON NESUDDĖTA. J. Baltušis. Ilustruotas kelionės aprašymas. Knyga 96 pus. Knygyne. Nr. 408.

PRISIKĖLUSI LIETUVA. Antanas Bimba. Pokarinio važinėjimo Lietuvoje aprašymai. Knyga 224 puslpių. Knygyne Nr. 409.

UKANOS. Mikas Rasoda. Apysaka. Knyga 342 puslapių. Knygyne Nr. 410.

RINKTINĖ. Rainis. Įvairūs raštai. Knyga 390 puslapių. Knygyne Nr. 411.

RINKTINĖ. V. Majakovskis. Poezija. Knyga 260 puslapių. Knygyne Nr. 412.

ŽALDOKYNĖ. B. Dauguvietis. Trijų veiksmy pjesė. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 413.

RUSŲ ŽMONĖS. K. Simonovas. Trijų veiksmy pjesė. Knyga 144 puslapių. Knygyne Nr. 414.

BALTIJOS VĖJAS. Teofilis Tilvytis. Poezija. Knyga 116 puslapių. Knygyne Nr. 415.

KRIAUCIUS MOTIEJUS. Kazys Binkis. Poemos-satyra. Knyga 256 puslapių. nygyne Nr. 416.

UZDAVINYS. B. Dauguvietis. Keturių veiksmy scenos veikalas. Knyga 156 puslapių. Knygyne Nr. 417.

KREMLIAUS KURANTAI. N. Pogodinas. Trijų veiksmy scenos veikalas. Knyga 230 pus. Knygyne Nr. 418.

KOVINGOJI JAUNYSTĖ. Įvairių autorių. Poezijos antologija. Knyga 124 puslapių. Knygyne Nr. 419.

RINKTINĖ. Arturas Regratis. Poezija. Knyga 96 puslapių. Knygyne Nr. 420.

GĖLYNAS. Z. Gėlė. Poezija. Knyga 164 puslapių. Knygyne Nr. 421.

LYRIKA. Puškinas. Knyga 208 pusl. Knygyne Nr. 422.

BORISAS GODUNOVAS. A. Puškinas. Dramatinis kūrinys. Knyga 136 puslapių. Knygyne Nr. 423.

MUŽIKAS ŽIEMAITCZIŲ YR LIETUWOS. D. Poszka. Iš 1757-1830 raštai. Knyga 44 puslapių. Knygyne Nr. 424.

KOMEDIJOS. N. Gogolis. Knyga 408 puslapių. Knygyne Nr. 425.

PAUKŠCIAI GRĮŽTA. Kostas Korsakas. Poezija. Knyga 208 puslapių. Knygyne Nr. 426.

Consumers Gas Co.

Autoritetizuotas Dylaris

Vandens ar oro pečiai iki 5 metų išsimokėjimui prie gazo sąskaitos.

Vandens tankai gazu \$1.75 mėnesiui renduojami. Vasarnamiams vandens tankai 5 gal. karšto vandens į 20 minučių automatiškai.

Alyva ar gazu pečiai iki 5 metų išsimokėjimui. Pirtis (steam bath), 100% automatiška, — prieinama kaina galime įrengti jūsų namuose.

Pečius, tankas, pirtis, radiatorius siunčiame į visas Kanados provincijas.

Skambinkite ar rašykite:

Rose Heating - Tinsmith Co.

723 Gerrard St. E. Toronto 8, Ont.

Tel. HO. 6-1623

Savininkai E. J. Zaleckiai

TARYBŲ LIETUVOJ

Mokslinė Aparatūra Vilniaus Universitetui

Su naujųjų mokslo metų pradžia Vilniaus Valstybinis V. Kapsuko vardo universitetas praturtėjo nauja aparatūra mokslo ir mokymo reikalingam, įvairiais įrengimais.

Beveik už 100 tūkstančių rublių naujos aparatūros įsigijo Fizikos-matematikos fakultetas. Čia gautas naujas spektrografas, manochromatorius, sumavimo masšinos. Dirbtinio Žemės palydovo stebėjimo reikalingam gauti spausdinantieji chronografai, kvarco laikrodžiai, chronometrai, įrenginiai astronomijos observatorijoje teleskopui ir kt.

Nauja polimerų ir radiologinė laboratorija rengiama Chemijos mokslų fakultete. Analizėms atlikti šis fakultetas gavo naujų potenciometrų, analitinių svorystyklių, mikroskopų, mikro-fotometrų. Šios priemonės žymiai pagerins būsimųjų chemikų paruošimo darbą.

Daug vertingo mokslinio tyrimo darbams šiemet gavo Medicinos fakultetas. Tai modernios konstrukcijos rentgeno aparatas, audinių kvėpavimui tirti naudojamas Varburgo aparatas, paskaitoms pailiuoti — mikroprojekcijos aparatas ir kt. Mokslinio tyrimo paruošiamiesiems darbams atlikti gauta keletas centrifugų, fotoelektrokalorimetrų ir kt.

Prie Istorijos-filologijos fakulteto organizuojamai fonetikos laboratorijai gauta 10 magnetofonų.

Nuo šių mokslo metų pradžios universitete pradėjo veikti kino stacionaras.

VĒZIAI — EKSPORTUI

PABRADĖ. — Arnėnų žuvininkystės ūkyje šį mėnesį sugauta 18,000 plačiažnyplių vėžių. Laimikis skirtas eksportui.

Jungtinių Valstijų lietuvių susitikimas su klaipėdiečiais. Rojus Mizara matomas dešinėje.

Chemijos Pramonės Naujos Įmonės

Kėdainiuose pradėta statyti didelė superfosfato gamykla — Lietuvos chemijos pramonės pirmagimis. Įmonė kasmet gamins šimtus tūkstančių tonų trąšų. Pirmoji gamyklos eilė pradės veikti jau 1962 metais.

Šį septynmetį Lietuvoje kuriama chemijos pramonė. Kaune bus pastatytas acetatinio šilko fabrikas, plastmasių gamykla. — Vilniuje. Nemėnėnėje bus pastatyta gamykla, kuri iš linų apdirbimo atliekų gamins žaliavą sintetinėms dervoms gauti.

Verslinės kooperacijos artelėse steigiami cechai, kur bus gaminami guminis linoleumas ir odos pakaitai. Septynmečio pabaigoje kooperacijos įmonės kasmet gamins apie milijoną kvadratinį metrų šių medžiagų.

Naujos Kino Apybraižos

Iš tamsos išnirio lėktuvas. Jis nutūpė ryškiai apšviestame Vilniaus aerodrome. Iš lėktuvo išlipa brangūs svečiai — turistai - lietuviai iš Jungtinių Amerikos Valstijų. Daugumas jų, skurdo ir nedarbo vejami, prieš daugelį metų apleido savo gimtąją žemę. Karštai, nuoširdžiai spaudžia jų rankas sutinkantieji.

Taip prasideda kino apybraiža "Yra šalis", pasakojanti apie svečių iš Jungtinių Amerikos Valstijų viešėjimą tėvų žemėje. Ją ruošia Lietuvos kino studija pagal Povilo Pukio scenarijų. Kino apybraižos operatorius ir režisierius — Leonas Tautrimas. Muziką sukūrė kompozitorius Julius Juzeliūnas. Apybraiža bus išleista į respublikos ekranus šio mėnesio pabaigoje. Žiūrovas tartum Amerikos turistų akimis mato klestinčią Tarybų Lietuvą, žengiančią broliškoje tarybinių tautų šeimoje į šviesią ateitį.

Paskutiniai kino apybraižos kadrai rodo, kaip Jungtinių Amerikos Valstijų lietuviai išskrenda iš Tarybų šalies sostinės. Svečiai ir lydintieji juos nesako "sudie". Iš visos širdies jie vienas kitam linki: "Iki greito pasimatymo!"

Kartu Lietuvos kino studijoje baigiama kurti kino apybraiža "Mano draugai". Režisierius ir operatorius Viktoras Starošas pasakoja apie jaunuolius ir merginas, kurie, baigę vidurinę mokyklą, visa klase nutarė eiti dirbti į Zarasų rajono Vinco Kudirkos vardo kolūkį.

Metų pabaigoje Lietuvos kino studija išleis dvi operatorių Georgijaus Chinkojano ir Romualdo Gabalino apybraižas, pasakojančias apie šaunius Lietuvos žvejus, žvejojančius toli nuo gimtųjų krantų.

Eksportuojamas Durpių Kraikas

Jungtinių Amerikos Valstijų prekybinių firmų atstovai, lankydamiesi Leningrade, sudarė prekybinį susitarimą durpių kraikui importuoti iš Tarybų Sąjungos. Amerikinė firma "Premjer" pageidavo gauti lietuvišką durpių kraiką.

Respublikos kuro pramonės valdyba ruošiasi patenkinti šį užsakymą eksportui. Jau 1960 metais numatyta eksportuoti į JAV apie 200 tūkstančių presuotų kipų, kas sudarys iki 10 tūkstančių tonų durpių kraiko. Iš šio kiekio du su puse tūkstančio tonų numatyta paruošti dar šiais metais.

Amerikinės firmos adresu išsiųsti pirmieji lietuviško durpių kraiko pavyzdžiai — 10 amerikinio standarto kipų, kuriose supresuota po 50 ir po 35 kilogramus durpių. Pirmąją šios produkcijos siuntą paruošė Šilutės durpių kraiko fabrikas. Ateityje bus eksportuojamas ir Kupiškio rajono Šepetos fabriko durpių kraikas, kuris yra ypač aukštos kokybės.

Pirmasis Užsiėmimas

UTENA. — Prasidėjo pirmieji užsiėmimai neseniai čia įrengtuose kultūros ir moters universitetuose. Marytės Melnikaitės vardo salėn susirinko miesto tarnautojai, įmonių darbininkai. Klausytojų tarpe yra eilinių kolūkiečių. Susirinkusius pasveikino ir palinkėjo sėkmės darbe LKP Utenos rajono komiteto sekretorius Bronius Žala.

Su džiaugsmu klausytojai

sutiko žinią, jog kultūros universitetą šefuos LTSR Valstybinis Akademiniis operos ir baletu teatras.

Pirmosios paskaitos metu kultūros universiteto klausytojai buvo supažindinti su muzikos teorijos pagrindais. Po paskaitos pasirodė LTSR Valstybinio Akademiniio operos ir baletu teatro solistai E. Čiudakova, V. Rubackis, R. Marijošius. Jie atliko arijas iš operų ir kt. kūrinių.

Naujos Specialybės Aukštesiose Mokyklose

Apie 3,000 vaikų ir merginų pradėjo mokytis respublikos aukštųjų mokyklų pirmuosiuose kursuose. Tačiau šis skaičius nepilnai apibūdina Tarybų Lietuvos aukštųjų mokyklų šių metų papildymą. Daugiau kaip du tūkstančiai studentų bus priimta į neakivaizdinius bei vakarinius skyrius, kurių tinklas šiemet plečiamas. Nuo šių metų savo filialus Klaipėdoje ir Siauliuose turės Kauno Politechnikos institutas. Medicinos institutas atidaro neakivaizdinį skyrių, kuriame bus ruošiami aukštos kvalifikacijos farmacininkai.

Kadangi Lietuvoje atsirado naujos pramonės šakos, plečiamas taip pat techninių kadry su aukštuoju mokslu paruošimo profilis. Antai, nuo šių metų grupė Kauno politechnikos instituto mechanikos fakulteto studentų mokysis matematinio skaičiavimo prietaisų bei mašinų inžinierių specialybėse. Technologijos fakultete bus pradėti ruošti dirbtinio pluošto technologijos inžinieriai.

Kauno politechnikos instituto neakivaizdiniame skyriuje bus ruošiami maisto prekių technologijos, durpių, mašinų gamybos technologijos specialistai. Naujų specialybių inžinieriai bus taip pat ruošiami šio instituto vakariniame skyriuje.

Medicinos Punktas "Drobės" Fabrike

Į "Drobės" fabriko medicininį punktą kasdien užsina nemaža darbininkų. Vieni čia gydosi, kiti užsuka tik pasikonsultuoti arba pasitikrinti sveikatą. Pastaruoju metu fabriko medicininis punktą smarkiai išsiplėtė. Jame jau dirba 5 gydytojai, keli felčeriai ir medicinos sesuo. Čia veikia stomatologinis, chirurginis, vidaus ligų, rentgeno, moterų ligų kabinetai. Neseniai gautas rentgeno aparatas, kvarco lempos, elektrokardiografai širdies nuotraukoms daryti ir kiti gydymo įrengimai.

Viršum Plano 4 Milijonai Plytų

Vos tepasibaigė rugpjūčio mėnuo. Tačiau "Bituko" silikatinių plytų fabriko kolektyvas jau baigia įvykdyti rugsėjo mėnesio gamybines užduotis. Nuo metų pradžios įmonės darbo žmonės išleido viršum plano beveik 4 milijonus sąlyginių silikatinių plytų. Žymiai viršija darbo našumo pakėlimo užduotis, plytų savikaina sumažinta 8,6 procento.

Aukštus darbo rezultatus kolektyvą įgalino pasiekti tai, kad darbininkai didelį dėmesį skiria esančių įrengimų panaudojimui ir techninei pažangai. Rekordines išdirbio normas pasiekia už komunistinio kolektyvo vardą kovojanti plytų nuėmėjų brigada, kuriai vadovauja K. Petraitytė. Rūpestingai mašinas prižiūri šaltkalvis A. Stankevičius. Šiemet fabriko racionalizatoriai pateikė 40 racionalizacinių pasiūlymų, kurie per metus įgalins sutaupyti beveik 100 tūkstančių rublių valstybinių lėšų.

Šiomis dienomis išbandoma nauja masės paruošimo linija. Ją patobulinti sugalvojo fabriko specialistai bei darbininkai. Galutinai įgyvendinus vien šį sumanymą, per metus bus sutaupoma valstybei beveik po milijoną rublių.

STEIGS RADIO STOTĮ MĒNULYJE

LONDONAS. — Maskvos planetariumo direktorius, astronomas Viktor Bazikin, sakė, Tarybų Sąjunga netrukus įsteigs radijo stotį Mėnulyje.

Stotį į Mėnulį nunešų panaši raketa, kuri anądien ten paliko tarybinę emblemą. Ji būtų automatiška ir teiktų pranešimus iš anksto nustatyta tvarka.

Gairas Kasykloje Uždarė 46 Mainierius

KIRKNITILLOCK, Škotija. — Kasykloje kilus gaisrui, 47 mainieriai buvo uždaryti, nukirstas jiems išėjimas iš kasyklos. Jie buvo uždaryti virš 1,000 pėdų gilumoje.

Gelbėtojai bandė užgesinti ugnį ir išlaisvinti mainierius, bet visos pastangos nieko nepadarė. Vilties išgelbėti uždarytuosius mainierius nebėra.

NEW ORLEANS. — Apeliacinis teismas atmetė negrų skundą tuom pat kartu pripažindamas, kad rasištams leistina vartoti bile priemonę siauriniui pilietinių teisių negrams.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kalma:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00
Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada
Telefonas: EMpire 6-4358

NEDAUG KVAILIŲ ATSIKADO

Visų tautybių veiksniai norėjo parodyti "masinę neapykantą", kam prezidentas Eisenhoweris pakvietė Tarybų Sąjungos premjerą Nikitą Chruščiovą pasisvečiuoti Amerikoje. Jie susaukė mitingą prie Ontarijos parlamento rūmų savo protestui pareikšti. Tėviškės Žiburių žinomis, buvo per tris šimtus žmonių.

Kada "vaduotojai" pradėjo kalbėti, kad jie nešios juodus raiščius ant rankovių, vienas senas kanadietis pasakęs: "Gerai, pamatysime, kiek kvailių yra".

Ištikro, protestuoti prieš Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos lyderių susitikimus ir bandymą pagerinti santykius gali tik kvailiai. Gerai, kad jų nedaug buvo. Vistik gaila, kad atsirado ir tiek.

Tas gal ir paaiškina faktą, kad tuos "vaduotojus" pamažu apleidžia visi jų "draugai". Matyti didelis atsilimas linkui jų ir JAV Valstybės departamente.

DAUG RASTO, BET MAŽA FAKTŲ

Didelių korespondentų prirašė daug ilgų straipsnių apie Tarybų Sąjungą ir jos lyderius, o ypatingai apie N. Chruščiovą. Ne vienas iš jų padarė gražaus pinigo, jeigu jiems buvo užmokėta už kiekvieną eilutę. Bet tie jų raštai mažai naudos padarė visuomenei.

Su mažomis išimtimis, tie korespondentai papylė daug laukinių spėliojimų, kaip vienas pažangus žurnalistas išsireiškė. Praėjus nekuriam laikui, jeigu jie perskaitys savo raštus, bus gėda jiems patiems.

Pastebima ir asmens garbinimas. Jiems atrodo, kad nuo Eisenhowero ir Chruščiovo priklauso, ar pasaulis išliks sveikas, ar bus sunaikintas. Faktas gi yra faktas, kad kaip Eisenhoweras, taip ir Chruščiovas negali vieni be kitų spręsti didesnių klausimų, nors jie turi didelę įtaką ir yra pastatyti vyriausybės priešakyje.

Bet reikia atiduoti kreditą dideliems už tai, kad jie, ryšium su Eisenhowero ir Chruščiovo susitikimu, stengėsi kuo plačiau išjudinti šio susitikimo svarbą. Kas labai pagirtina, tai kad jie nebuvo vienašališki. Šale visokių korespondentų, jie dėjo ir paties Chruščiovo kalbas ir pasisakymus įvairiais tarptautiniais klausimais. Tas buvo labai svarbu. Žmonės galėjo tiesioginiai susipažinti su TSRS vado mintimis.

NEISKENTE NEPASMEIŽE

Tėviškės Žiburiai, net ant pirmo puslapio, patalpino žinią apie Kanados Lietuvių Sūnų ir Dukterų Savitarpinės Pašalpos Draugijos suvažiavimą, kuris įvyko rugpiūčio pirmomis dienomis. Pažymėję keletą dalykėlių, užbaigė šiais žodžiais:

"Iš viso matyti, kad 'sūnų' ir 'dukterų' eilės sparčiai retėja: vieni miršta, kiti išvyksta, o treči pasitraukia, nes nenori remti komunistinės veiklos. Veltui vadovai šaukiasi naujų narių, retai bepasitaiko tokių, kurie duotųsi įtraukiami komunistų pinklėna ir eitų tarnauti Kremlui".

Stengėsi žmonės įkasti kuo pikčiausiai. Tikrai "krikščioniškai". Ką padarysi. Sąžinės žmonėms neįdėsi. Taip pat ir liežuvio nesutrupinsi.

Bet gi senųjų Kanados lietuvių tarpe ši draugija buvo ir tebėra didelė pagarboj. Faktas yra faktas, kad visoj Kanadoj, išskyrus Montrealą, tik ši viena pašalpinė draugija rado užtektinai pritarimo, kad galėtų išsilaikyti per keliasdešimt metų. Už tai, kad ji neklausė narių, kurion bažnyčion eina ar visai neina, priklauso kuriai nors partijai ar visai nepriklauso. Jos uždavinys buvo ir tebėra — palaikymas draugystės lietuvių tarpe, sušelpimas nelaimės ar ligos ištiktų tautiečių.

Jeigu dabar sunkiau gauti naujų narių, tai tik dėl to, kad senesnių ateivių amžius per didelis ir nebegalima priimti pagal konstituciją. Dėl to ir buvo keičiama konstitucija, pakeliant amžių 5 metais.

Kas Naujo Pasaulyje

Šiuo tarpu šiaurės Amerikos žmonės nukreipė visą atydą į N. Chruščiovo ir kitų tarybinių svečių vizitą Jungtinėse Valstijose. Reikia pasakyti, kad nei vienas vizitorius neturėjo tokios atydos, kaip Chruščiovas. Toli gražu nebuvo tokio susidomėjimo ir karalienei Elizabethai lankantis.

Cia, be abejonės, negalima duoti pilną aprašymą, kas įvyko. Didliajai kasdien užpildo po kelius puslapius, ir tai nepajėgia viską apimti. Bet reikia pastebėti, kad vizitoriai, ypač N. Chruščiovas, daro gerą įspūdį. Chruščiovo kalbos, atsakymai į užklausimus, smarkiai muša Tarybų Sąjungos priešų paskleistus melus apie Tarybų Sąjungą, apie jos lyderius, apie jos politiką. Chruščiovo vizitas prisidės daug prie įsteigimo geresnių santykių tarp Jungtinių Valstijų ir Tarybų Sąjungos, sutvirtins taiką pasaulyje.

Idomios žinios ateina iš Laosos. Jungtinių Tautų komisija, kuri buvo pasiūsta iširti "komunistų agresiją", neturi ko veikti. Laosos karališkoji valdžia negali surinkti "dokumentų", kurie įrodytų, kad kitos šalies karveiviai buvo įkėlę koją į Laosą.

Sakoma, kad buvo pasiūlyta duoti gerą atlyginimą, kas pristatytų suimtą vietnamietį belaisvį, bet kol kas niekas negalėjo pasinaudoti tuo pasiūlymu.

Laoniečiai sutikę komisiją labai šaltai.

Atrodo, kad tas visas triukšmas buvo sukeltas tikslu pagyvinti šaltąjį karą. Tą padarė matyti tie, kurie baisesiai nenori, kad Tarybų Sąjunga ir Jungtinės Valstijos pagerintų savo santykius. Čiang Kai-šekui ir tokiems matosi juodos dienos. Mat visa jų viltis — karas.

Francijos prezidentas generolas De Gaulle paskelbė savo planą dėl Alžirijos problemos išsprendimo. Jis duoda alžirijiečiams pasirinkti vieną iš dviejų:

Pasirinkti nepriklausomybę ar visišką integraciją, tai yra, įėjimą į Francijos respubliką su visomis Francijos piliečio teisėmis.

Girdi, jeigu alžirijiečiai nenori būti Francijos dalimi, tai jie galės per balsavimą pasirinkti nepriklausomybę. Bet tie balsavimai galės įvykti po keturių metų po nutraukimo kovų Alžirijoje. Jis leisias alžirijiečiams balsavimais pasisakyti, ko jie

nori, tik tai tada, kada Alžirijoje bus pašalintas konfliktas ir įgyvendinta taika.

Alžirijoje gyvena 9,000,000 musulmonų ir 1,000,000 europiečių. Europiečiai, aišku, nenori nei girdėti apie Alžirijos nepriklausomybę. Bet DeGaulle esąs įsitikinęs, kad integracija yra neįgyvendinamas dalykas.

Jungtinės Valstijos vėl pasipriešino Jungtinėse Tautose Kinijos priėmimui į Jungtines Tautas.

Atrodo, kad triukšmas dėl Laosos buvo dalis kampanijos prieš Kinijos priėmimą į Jungtines Tautas.

Jungtinės Valstijos nenori, kad Čiang Kai-šeko vietą užimtų Mao Tze-tung. Juk tuomet Saugumo Taryboje Tarybų Sąjunga ir Kinija sudarytų tvirtą balsą.

Kinijos spauda sako, kad laikas Indijai sulaukyti antikinišką propagandą, įskaitant ir naudojimą Dalai Lamos ir kitų tibetiečių, ir pradėti rimtai tartis su Kinija dėl rubežiaus ir kitų dalykų ištaisymo.

Propaganda niekad neišspręs iškilusių nesusipratiimų.

Spalio 1 dieną Kinija minės 10 metų sukaktį, kaip buvo sumušti nacionalistai ir įsteigta Kinijos Liaudies Respublika.

Tame paminėjime dalyvaus ir TSRS premjeras N. Chruščiovas. Jis grįš iš Jungtinių Valstijų rugsėjo 28, o į Kiniją išvyks rugsėjo 29.

Vienas Argentinos astronomas teigia, kad jis per savo teleskopą pastebėjęs šešėlį ant mėnulio, kada tarybinis "lunikas" pataikė į mėnulį.

Jo nuomone, tą šešėlį sukėlė dulkės, sukeltos luniko smūgio.

Atominiis ledlaužis, kuris buvo statomas Leningrado laivų statykloj, išplaukė į Nevos upę.

Ledlaužis yra 16,000 tonų talpos, 440 pėdų ilgio ir 90 pėdų pločio. Jo vardas — Lenin.

Varšuvoje vyksta atominių mokslininkų suvažiavimas. Dalyvauja virš 500 mokslininkų.

Vyriausiu jų suvažiavimo uždaviniu yra — kaip pritaikyti atominę energiją taikiems reikalams — pramonėje, medicinoj ir t. t.

Prasidėjo kivičiai tarp

Austrijos ir Italijos dėl rubežiaus.

Austrijoje įvyko masiniai mitingai, demonstracijos.

Insbrucke demonstrantams kalbą sakė pats prezidentas Julius Raab.

Austrai sako, kad Italija yra pasisavinusi dalį Tyrolio srities ir reikalauja, kad Italija gražintų ją Austrijai.

Ta sritis buvo priskirta Italijai po praėjusio karo.

Rochester, N. Y.

Rugsėjo pirmą dieną mirė Augustas Milčius. Velionis gimęs Lietuvoj, Kauno apskrityje, Svedasų parapijoj, Butėnų kaime. Amerikon atvažiavo 1914 metais ir visą laiką išgyveno Rochesteryje, N. Y.

Velionis buvo laisvų pažiūrų, buvo Laisvės skaitytojas, prigulėjo prie Gedimino Draugijos ir prie Piliiečių Klubo ir prie LDD 50 kuopos. Visur dalyvavo ir veikė ir aukojosi pagal savo išgalę.

Velionis sirgo 11 mėnesių vėžio liga. Labai nenorėjo mirti, gydėsi kiek galėdamas, bet viskas buvo veltui.

Lietuvoj paliko brolių ir seserį. Augusto moteris jau mirus 13 metų atgal. Kada siautė antras pasaulinis karas, abu Milčiai dirbo kiek galėdami, kad pagelbėjus nuo karo nukentėjusiems. Velionė Milčienė numezgė 100 megstinių ir 200 kojinių dėl Lietuvos nuo karo nukentėjusių. Augustas rišdavo dėžes dėl pasiuntimo ir niekad nesiskundė, kad pavargęs.

Mes labai gailimės netekę gerų draugų.

Kadangi velionis neturėjo Amerikoje giminių, tai prieš mirtį pavedė Mr. G. Savage visas laidotuves prižiūrėti. Graborius Mr. Savage visą jo prašymą išpildė labai gražiai. Buvo palaidotas laisvai Rivers Said kapinėse. Iš koplyčios išlydint atsisveikinimo kalbą pasakė L. Bekešienė, ant kapų — Mr. Savage. Paskui užprašė visus palydovus į Gedimino svetainę ir visus gražiai pavaišino.

Nors buvo darbo diena, bet daugelis susirinko, kad suteikus paskutinį patarnavimą. Širdingai ačiū Mr. G. Savage už malonų patarnavimą, taipgi ir visiems draugams ir draugėms, kurios darbavosi prie valgių prirėngimo ir vaišių, ir visiems palydovams.

O tau, Augustai: ilsėkit amžinai šaltaj žemėj.

L. Bekis

Pastabos

Daugelis amerikiečių jaučiasi nusivylę, kad Chruščiovas nesusižavėjo Amerikos "laisvo užvedimo" sistema ir jos nepagyrė. Vietoj to, jis išskėlė socialistinės santvarkos vertybes.

Taigi, kai kam labai griaudu ir pikta. Pikta, kad turi per mažai argumentų prieš istorijos faktus.

Gal būt, Chruščiovo duotas pasiūlymas Jungtinėse Tautose, kad keturių metų laikotarpyje būtų prieita visiško nusiginklavimo ir netgi karinių štabų panaikinimo, yra per daug optimistiškas.

Turint minty, kapitalistinius siekius palaikyti kolonializmą, laikyti žmones naudojime bei pavergime, — galima suprasti, jog tokio nusiginklavimo jie nenori ir nesiekia. Netgi bus priešingi.

Kaipgi jie išlaikys pavergtas tautas be bomberių ir kanuolių?

Tačiau turi būti aiškus ir kitas dalykas. Bandytas išlaikyti, kas jau atgyventa, arba trypimas ant vietos be aiškaus ir kilnaus siekio, nieko gero neuos.

Tuo labiau prie nieko gero negali būti stieigimas karinių bazių, krovimas atominių bombų. Šitas kelias veda prie ginklavimosi lenktynių ir karo — žmonijos sunaikinimo.

Taigi, imant šiuos požvalgius domėn, gaunasi logiška išvada, kad Chruščiovo siūlomas kelias eiti prie visiško nusiginklavimo yra realistiškas ir būtinas.

Jis išskėlė taikos siekį ir nurodė kryptį, kuria reikia eiti. Tai konstruktyvus siūlymas.

Kaip ten bus su politikieriais, tai kitas klausimas, bet masėse žmonių nusiginklavimo ir taikos idėjos randa karščiausią pritarimą.

"Neprik. Liet." vadeivos dažnai vaidina durnelius, bet greičiausiai toks yra jų būdas ir priemonės kėnkimui darbo žmonių kovai už savo teises.

Jeigu mes kalbame apie darbininkų reikalą turėti teises efektingiau kovoti už savo uždarbį, prieš išnaudojimą, tai jie tuoju prabyla savo tiradomis apie socialistines šalis, maišydami klausimą ir reikalą, lyg tarp jų dviejų sistemų darbo žmogaus padėtis būtų vienoda ir ta pati.

Betgi taip nėra. Jei Kardelis ir jo draugai bent kiek pasistengtų nuo-

Gydytojas A. Margeris apilankė Vilniaus universiteto vilą ir papasakojo vasarantantiems studentams apie JAV aukštąsias mokyklas.

Lietuvos studentai prašė daktarą perduoti jų nuosirdžius sveikinimus kolegoms Amerikoje.

Ką Kiti Rašo

Apie Vokietiją kalbant

Anglija ir Prancūzija nelabai pageidauja, kad Vokietija būtų suvienyta. Ji būtų per daug stiprus joms konkurentas.

Jeigu abi Vokietijos dalys susivienytų, Adenauerio partijos valdžiai ateitų galas, nes Rytų Vokietijoje didelė gyventojų didžiūma yra protestonai ir marksistai. Tokia perspektyva netinka ir Amerikai. Apvienytos Vokietijos valdžia gal patektų į socialistų, liberalų ir komunistų rankas. O kaip tuomet būtų su NATO, su atominiu apginklavimu. Tik Adenauerio partija įsikrepuos į NATO.

— L. Prūseika

Valstiečiai skundžiasi.

Kanados atžagareivių viešame sveikinime "pavergtiešiams" Lietuvoje lietuviams

sekliu studijuoti LB raštus, jie galėtų tuo klausimu daug prasišviesti, prasilavinti.

Ponai iš po "L.N." mandraisiais dėdamiesi ir kitus juokdariais vadindami, kada patys yra tikrieji juokdariai, dedasi neva tai darbininkų užtarėjais. Tačiau jeigu jie tokiais būtų, tai kodėl visų pirma nestoja kovon už darbo žmonių reikalus čia, Kanadoje, o vis tik pliaupsi apie socialistines šalis?

Galima čia trumpai pasakyti ir tai, kad socialistinėse šalyse darbininkai turi savo teises, turi ir savo galią. Jie ten nepriklauso samdytojo malonei, kaip čia, kapitalistiniame pasaulyje.

Gal būt, ponams iš "N.L." pastogės visa tai yra per sunku suprasti, nes jų protas juokdariaiškai sukasi.

Z. Janauskas

kalbama ir apie išniekintus tautos didvyrių - partizanų kūnus.

Lankantis Lietuvoje aš labai daug įdomavausi apie tuos jų tariamus partizanus apie kuriuos tiek daug Amerikoje lietuviškoje spaudoje savo laiku buvo rašyta. Pasirodo štai kas:

Lietuvoje juos vadina banditais. Zalos pridarė pusėtinai daug, ypatingai valstiečiams. Išžudė šimtus ir tūkstančius žmonių vien tik už tai, kad stoji į kolūkius.

Pavyzdžiui, mums teko lankytis Kuršnuose vaikų prieglaudoje, kurioje absoliutė dauguma vaikų, kurių tėvai žuvo nuo tų banditų rankos. O tokių prieglaudų, priglaudžiančių tokius vaikučius, yra ir daugiau.

Šiandien tie banditai, remiantis paskelbta jiems amnestija, laisvi. Tuoj po amnestijos paskelbimo iš miškų sugužėjo į miestus tarp nepažįstamų, gavo darbus ir gyvena kaip visi.

Bet kolūkiečiai pradeda juos atpažinti ir ryšium su tuom pradeda nerimauti, skūsti valdžiai ir net reikalauti, kad juos areštuotų.

— Išivaizdinkite! Mus žudė, terorizavo, o dabar sulindę miestuose gyvena geriau kaip mes, — tokių ir panašių nusiskundimų teko girdėti labai daug.

Ką valdžia su tais amnestuotais banditais darys, sunku pasakyti. Problema gana rimta. Žmonės reikalauja areštuoti ir teisti.

— S. J. Jokubka

Dar viena nelaiminga šalis

Visi bent kiek pažangūs laikraščiai uždaryti. Jų spaustuvės sudaužytos. Daugiau kaip 60 laikraštinių turėjo bėgti į svetimias šalis. Visos darbo unijos nuslo-

pintos, jų vadai arba kalėjime, ar tremtyje. Politinė o-pozicija nuslopinta. Ekonominė būklė taip sunki, kad vargo žmonės miršta iš bado.

Tai trumpai suglaudus, yra šiurpulingas vaizdas Haiti respublikos, kuri praetyje buvo Prancūzijos kolonija ir kuri Napoleono laikais išsikovojo nepriklausomybę. Padėtis Haiti nėra nei kiek geresnė, negu Dominikonų respublikoj, kitoj Karibų šalyje. Haiti turi pusketvirto milijono gyventojų.

Haiti valdo diktatorius Duvalier ir jo civilė milicija.

Daug kartų Haiti žmonės, negrai ir kreolai, bandė nusikratyti diktatūros jungą. Vien tik pastarojo dešimtmečio bėgiu tokių mėginimų buvo penki. Armija ir milicija taip išgalėjo, kad vieną diktatorių pakeičia kitas, o sistema pasilieka ta pati. Vagystės, korupcija, graftas yra valdžios pagrindas. Duvaliero režimas, tuo atveju, net Batistos režimą pralenkė. Haiti valdžia prasmegus skolose. Žemės ūkis apleistas. Pramoninis gyvenimas neišvystytas. Cukraus plantacijas valdo grobikų klikos ir svetimtaučiai.

Nemažas Haiti patriotų skaičius šiuo laiku pabėgo į Kubą, kuri jiems suteikė prieglaudą. Tūli buvo priversti apsigyventi Meksikoje, Venecueloje ir kitose Lotynų Amerikos šalyse. Visų jų nuomonė tokia, kad laisvės spinduliai kada nors pasieks ir tą nelaimingą salą, bet klausimas kada.

Washingtono valdžia visai neblogai sugyvena su Haiti diktatoriais, kokie jie nebūtų. Bile tik jie antikomunistai, bile tik dangstosi veidmainingomis frazėmis apie demokratiją.

Duvalier žino, kaip likvi-

ŠYPSENOŠ

Negalėjo pakęsti

"Girdėjau, kad Smitienė sugrįžo pas vyrą. Kas atsitiko?"

"Nieko neatsitiko. Ji negalėjo pakęsti matydama, kad jos vyras gyvena be jos daug linksmiau".

Jie laimėjo

Vienos kaimiškos bažnyčios pastorius, atsikėles ryte ir pamatęs, kad lietus lyja, labai nusiminė, ką pastebėjo ir jo žmona.

"Reiškia dievas tavo maldos neišklausė", tarė žmona.

"Matote, aš buvau vienas, o jų daug", atsako pastorius.

"Ko daug?"

"Farmerių. Jie prašė lietaus".

Vienas atsakymas

Perkūnas trenkė į bažnyčią ir suskaldė visą bokštą.

"Tiek daug pinigų išleidom statymui bažnyčios, o štai ką dievulis padarė su mūsų bažnyčia", skundėsi davatka. "Ir kodėl?"

"Atsakymas tik vienas", tarė kaimynas. "Matomai ten slepiasi blogi žmonės".

duoti savo politinius priešus. Ne vienas jų nužudytas slapta, kirtus smūgi nugaron, kad nespėja nei aiktelti.

— Vilnis

Septynmečio Reikšmė

(Atkelta nuo 2 pusl.)

naujų miestų, tokių, kaip Maskva, arba apie 100 tokių miestų, kaip Gorkis. O juk Maskva ir Gorkis buvo statomi šimtmečius!

ROCHESTER, N. Y.

Mirus Antanui Milčiui

Reiškiame širdingą užuojautą liūdėsio valandose velionies giminėms ir draugams.

F. O. Griciai
S. O. Gendrenai
A. L. Bekešiai
O. Galinat
A. Gužauskienė
J. E. Shopiai
J. D. Valtai
K. Žemaitienė
V. Bulienė
A. Duobienė
J. G. Labeikai
G. D. Valtai
P. E. Čeraškai
R. Barauskas

J. V. Greibai
J. H. Stančikai
O. Vilimaitienė
M. Vaidila
G. Daukas
F. J. Kantenai
A. Pauža
G. N. Švedai
J. L. Totoriai
A. Baltakienė
W. R. Černauskai
A. Usevičienė
F. Kurlulis

Šis tas apie Chruščiovą

Nikita Chruščiovas, Tarybų Sąjungos Komunistų Partijos pirmasis sekretorius ir šalies premjeras, gimė 1894 m. balandžio 17 d., Kalinovkos miestelyje, Kursko gubernijoje, pietų Rusijoje. Tėvas buvo darbininkas, dirbo kalviu fabrikuose ir Donbaso anglies kasyklose.

Nikita teko vargti nuo jaunų dienų. Vaiku būdamas ganė galvijus, o kada paaugo, tai tėvas nusivežė į Donbaso anglies kasyklas. Buvo jis angliakasis ir plieno darbininkas. Ir Chruščiovas dažnai tą prisimena, pareiškdamas:

„Aš esu vargingo valstiečio sūnus. Ganiau avis, dirbau anglies kasyklose, nebuvau laiko lankyti mokyklą“.

Bet dabar Chruščiovas yra labai plačiai susipažinęs su visu pasauliu. Prie tarybinės santvarkos ji sdirbo partijoje, o atliekamam laikui lankė mokyklą.

Kovojo už tarybas ir įstojo partijon

1817 metų rudenį Bolševikų (Komunistų) partijai vadovaujant, Rusijos darbo liaudis nuvertė ponų ir fabrikantų valdžią ir suorganizavo tarybinę valdžią. Nuo pirmųjų jos dienų ją puolė Rusijos fabrikantai, dvarponiai ir užsienio imperialistai. Buvo sunkus karas prieš kontrevoliuciją ir užsienio imperialistų intervenciją, nes jis tęsėsi per ketverius metus.

Chruščiovas nuo pat revoliucijos pradžios stėjo ginti darbo liaudies valstybę. Jis kovojo Raudonosios Armijos eilėse pietinėje Rusijoje. 1918 metais jis įstojo į Komunistų partiją.

Po Tarybų Rusijos pergalės, Komunistų partija pasiuntė jį mokytis. Per kelis metus jis baigė kolegiją ekonomijos srityje, taipgi ir partijinę organizacinę mokyklą.

Nuo 1931 metų Chruščiovas ėjo Komunistų partijoje organizacines pareigas rajonuose, srityse, Ukrainoje ir Maskvoje. 1934 metais jis buvo išrinktas į partijos Centralinį Komitetą, o po Stalino mirties, 1953 m., jis tapo Komunistų partijos generaliniu sekretoriumi, 1958 m. kovo mėnesį Aukščiausioji Tarybų Sąjungos Taryba paskyrė jį ir premjeru.

Dalyvavo gynime Stalingrade

1941 m. laike Hitlerio užpuolimo ant Tarybų Sąjungos Chruščiovas buvo Ukrainos Komunistų partijos general. sekretorius. Nuo pirmųjų karo dienų jis dalyvavo įvairiuose frontuose

nariu Karinių Tarybų, arba fronto komandierių pagalbininku. Karo sąlygose jis pasiekė generolo - leitenanto laipsnį.

Nuo pat pirmųjų mūšių už Stalingradą, ten buvo Chruščiovas ir su savo iniciatyva prisidėjo prie miesto apgynimo, o vėliau nacių armijų apsupimo ir jų sunaikinimo.

Chruščiovo šeima

Nikita Chruščiovas yra vedęs du kartus. Pirmoji jo žmona mirė, palikdama jį su keturiais vaikais. 1938 metais Chruščiovas apsidė su dabartine jo žmona Nina Petrovna.

Nina Petrovna yra apie penkeriais metais jaunesnė už savo vyrą. Ji yra labai geru būdo moteris, užaugino pirmosios žmonos vaikus, kurių jauniausiam buvo tik trys metai, moka anglų kalbą.

Vyriausias Chruščiovo sūnus buvo lakūnas ir žuvo kare prieš hitlerininkus. Jaunesnis sūnus — Sergejus dabar yra 24 metų amžiaus, elektros inžinierius ir dažnai vyksta į užsienį su tėvu.

Vyresnioji dukra — Julijana yra vedusi su Viktoru Gontaru, Kijevo Operos ir Baletto vedėju, o jaunesnioji — Rada su Aleksiejumi Adžubeju, „Izvestijos“ redaktoriumi.

Chruščiovas karšto būdo žmogus

Chruščiovas energingas, veiklus ir sugabus. Jis niekad nesiskundžia, kad būtų pavargęs, bet yra karšto būdo ir greitai kalba. Jis kalba gyvenimo klausimais ir politinėmis temomis ir bankete, kur kiti valdiški žmonės bando „ilsėtis nuo politikos“.

Viename diplomatų bankete jis pareiškė:

„Kai kurie žmonės užsienyje mano, kad jie galėtų mus spardyti, bet tie ponai pamiršta, kad mes nesekame Biblijos dėsnių, kurie mokiną: jeigu jau skelė tau į vieną žandą, tai dar atsuk ir kitą... Jeigu jau kas mums kirs vieną smūgį, mes jam atsakysime dviem smūgiais.“

„Tai tiesa, kad atominis karas būtų baisus... Bet tai jau būtų ir paskutinis kapitalistų sukeltas karas, kuris atneštų pačiam kapitalizmui galą“.

Chruščiovas daug dirbo ir dirba dėl taikos, dėl taikaus sugyvenimo socialistinio ir kapitalistinio pasaulio. Jis dažnai sako, kad lai abu pasauliai lenktyniuoja, o žmonijos dauguma pati pasirinks, kuris jų tinkamesnis gyvenimui. Veikloje už taiką jis daug šalių aplankė. Tuo pat reikalu jis aplankė mūsų šalį, ir pakvietė prezidentą Eisenhowerį apsilankyti Tarybų Sąjungoj.

V. Sūnus

Kaip Komunizmas Palaidos Kapitalizmą

Spaudos konferencijoj Washingtono praėjusią savaitę N. Chruščiovas buvo užklaustas, ar teisybė, kad jis yra pasakęs, jog jie palaidosią kapitalizmą. N. Chruščiovas davė tokį paaiškinimą:

Cia yra labai maža dalis Amerikos žmonių. Bet jei aš norėčiau pabandyti palaidoti nors šią grupę, neužtektų viso gyvenimo. Aš manau, kad aš panaudojau tokį išsireiškimą vieną sykį, ir jei aš taip padariau, tai dabar bandysiu paaiškinti, kodėl ir ką aš reiškia. Atvirai kalbant, mano panaudotas išsireiškimas buvo iškreiptas, ir su tikslu, kadangi mintyje turėta ne fizinis palaidojimas žmonių, o klausimas istorinės vystymosi jėgos.

Yra gerai žinoma, kad dabartiniu metu yra ne viena dominuojanti visame pasaulyje socialė ar ekonominė sistema, o skirtingos sistemos, socialės sistemos skirtingose šalyse. Ir tos sistemos keičiasi. Vienu laiku plačiausiai paplitusi sistema pasaulyje buvo feodalizmas.

Tada jos vietą užėmė kapitalizmas. Kodėl taip buvo? Todėl, kad kapitalizmas buvo progresyvesnė siste-

ma, negu feodalizmas.

Lyginant su feodalizmu, kapitalizmas davė geresnes progas vystyti gamybinę draugijos jėgas. Mes tikime, kad dabar kapitalizmas taip išsivystė, kad jame atsirado pamatiniai skirtumai, ir kad kiekviena draugija pagimdo naują draugiją, kuri užima senosios vietą. Mes tikime, kad Karlas Marksas, Engelsas ir Leninas davė moksliską įrodymą fakto, kad kapitalizmo vietą užims socialistinė sistema.

Mes tam tikime. Jūs netikite, nors ne visi. Aš esu tikras, kad yra žmonių, daugelis žmonių, jūsų santvarkoj, draugijos sistemoj, kurie tiki tam, ir dėl to aš sakau, kad žiūrint į dalyką iš istorinio taškaregio, socializmas, komunizmas, užims kapitalizmo vietą ir kapitalizmas, taip sakant, bus palaidotas. Jūs sakysite, kad negali taip būti. Bet reikia atsiminti, kad praecityje feodalistai degino žmones, kurie sakė, kad feodalizmas išnyks. Bet kapitalizmas užėmė jo vietą.

Dabar, kapitalizmas grumiasi, kovoja prieš komunizmą. Aš asmeniškai esu įsitikinęs, kad komunizmas

Laisvi Žmonės ir Žudikai Faktų Šviesoje

S. KARPĖ

Šiomis dienomis, ypač ryšium su Chruščiovo vizitu Jungtinėse Valstijose, spauda, radijas ir televizija labai daug prikalbėjo apie „laisvajį pasaulį“, „laisvus žmones“, „žudikus“ ir „agresijas“. Reikia pakalbėti atvirai apie tuos dalykus. Reikia pažiūrėti, kaip tie dalykai atrodo faktų šviesoje.

Imkime laisvus žmones. Ar yra toks dalykas, kaip laisvi žmonės ar laisvas pasaulis? Yra ir nėra. Klausimas, kaip kas supranta ar įžiūri. Jungtinės Valstijos skaitosi dalimi laisvojo pasaulio. Tenai, aišku, gyvena laisvi žmonės. Bet ar taip yra? Kiek gi laisvės tenai turi komunistai? Kaip laisvi yra negrai? Iš kitos pusės, segregacijos šalininkai taipgi, kaip matome, neturi pilnos laisvės, kurie norėtų, kad negrai nesimaišytų su jais, bet federalė valdžia verčia juos maišytis.

Ispanija įeina į laisvajį pasaulį. Kiek tenai laisvės

bus laimėtojas, kaip draugijos sistema, kuri suteikia geresnes galimybes dėl vystymo šalies gamybinių jėgų, kuri duoda galimybę kiekvienam asmeniui vystyti savo gabumus geriausiai, ir užtikrina pilną laisvę asmens toje draugijoje. Daugelis iš jūsų nesutiks su tuo, bet tas reiškia, kad aš galiu nesutikti su jumis.

Ką tuomet daryti? Todėl mes kiekvienas gyvenkime tokioj sistemoj, kuri mums patinka, jūs prie kapitalizmo, o mes tęsime budavojimą komunizmo.

Viskas, kas neprogresyvu, turės su laiku išnykti. Jei kapitalistai, kapitalistinė draugija, geresnės formos draugija ir duos geresnes progas išvystyti šalies gamybines jėgas, tai tikrai ji laimės. Bet mes manoma, kad trumpa mūsų valstybės egzistencijos istorija nėra palanki jums. Kokią vietą šalis užėmė ekonomijoj pirm revoliucijos ir pasaulio vystymėsi? Buvo neraštingas kraštas. Dabar raštiškumas mūsų šalyje aukščiausias visame pasaulyje. Mes dabar išleidžiame iš universitetų 106,000 inžinierių per metus, kas yra tris kartus daugiau, negu šis kraštas. Kai kas sako, kad juo daugiau mokslininkų mes turėsime, tuo greičiau sužlugs komunizmas. Tuomet išrodytu, kad mes ruošiamo sau galą, bet taip nėra. Mes žiūrime į komunizmą kaip į mokslą.

(Šis atsakymas verstas iš angliško vertimo.)

turi demokratinių pažiūrų žmonės? Apie komunistus nėra nei kalbos. Lai pabando tenai vystyti veikimą protestonai.

Laisvajame pasaulyje yra daug šalių, kur siaučia žiaurios reakcionierių diktatūros. Žmonės baisiai suvaržyti.

Tad kuogi skiriasi laisvasis pasaulis nuo komunistinio? Jis skiriasi ne laisvumu. Jis skiriasi santvarka, sistema. Laisvasis pasaulis yra tas, kur viešpatauja kapitalizmas, kur laisvę turi kapitalistai, kur galima žmogui išnaudoti kitą žmogų savo naudai, kaip kas išmano. Laisvais žmonėmis pilna to žodžio prasme yra kapitalistai — fabrikantai, bankieriai ir visi kiti pelnagrobai. Visi kiti turi pasitenkinti tuo, ką jie gali išspausti iš išnaudotojų. Ir jie tiek išpaudžia, kiek pajėgia per savo unijas ir kitas organizacijas.

Dabar imkime žudikų klausimą. „Laisvajame“ pasaulyje mėgstama šaukti, kad komunistai yra žudikai. Dėpukų lyderiai dabar, Chruščiovui lankantis Jungtinėse Valstijose, šaukia kaip išgalėdami, kad Chruščiovas yra žudikas.

Na, o kaip bus su vokiečiais? Vokiečiai praėjusio karo metu juk žudė milijonais. Vien žydu jie išžudė virš 6,000,000. Vien Tarybų Lietuvoj buvo išžudyta 700,000. Bet kada Vakarų Vokietijos prezidentas lankėsi Jungtinėse Valstijose, tai nei vienas nei žodžio negalėjo ištarti. Tas pats su japonais, italais.

Labai pykstama ant Chruščiovo už talką vengrams nuglėti sukilėlius. Bet gi ir Francija slopina sukilimą Alžirijoje. Anglai nuslopino sukilimus eilėje Afrikos šalių. Dabar amerikiečiai padeda Laosos karališkiems reakcionieriams slopinti sukilimą Laosoj. O ką Jungtinės Tautos darė Korėjoj slopindamos sukilimą tenai? Kiek buvo riksmo, kai kiniečiai sukilo ir išvijojė čiankaišekininkus?

Jeigu mes eisime toliau, tai rasime, kad tie rėksniai, kurie daugiausia šaukia prieš Chruščiovą, taipgi nėra tokie jau „nekalčiai“. Daugelis jų talkinkavo hitlerininkams ar italams laike karo. Daugelio rankos suteptos savo brolių krauju. Gal ne vienas iš vengrų yra korės policininkus ant stulpų Budapešte.

Taip tai dalykai išrodo akivaizdoje faktų. Ir tie faktai yra didžiuliai žmonių ži-

Smarkiai Kerta Saviems

Tūlas Vyt. Geidžiūnas, matomai pritrūkęs kantrybės, išdrožė Nepriklausomaj Lietuvos ilgą pamokslą saviems, vedantiems dipukus klaidingais keliais. Jis sako, kad bėgliai padarė klaidą bėgdami iš Lietuvos. Daugelis iš jų galėtų ramiai gyventi ir prisidėti prie Lietuvos kėlimo. Klaida buvus pasitikėti "vaduotojais", klaida buvus kurstyti prie kruvinų darbų likusius "partizanus". Bet tai vis buvusios klaidos. Nemažesnės klaidos daromos ir dabar. Jis rašo:

"Trečią neatsakominguo savo tautai veiksmą mes atliekame kas dieną. Prie to taip pripratome, kad kas ten bebūtų, mes turime būti opozicijoje. Nesvarbu, kas gero ir pozityvaus būtų sukurta ir atsiekta krašte, mes būtinai turim tendencingai atsištiepti. Visur matome tik rusus, lyg mūsų pačių kraujo žmonių, nors gal kitaip galvojančių, nebūtų".

Pasakyta didžiausia tiesa. Toliau jis sako:

"Logikos mes taip pat neturime ir neturim. Rašo pilietis laikraštis ragindamas kreiptis į Kanados vyriausybę dėl lupikiškų muitų siuntiniams į Lietuvą. Kitas laikraštis ragina siųsti į Kanadą Lietuvos vardas nepaminėtas. Sporto klubas protestuoja kanadiečių spaudoje dėl Kalėdienės prieš sovietų sportininkų priškyrimo.

"Kur čia logika? Ar Kanados valdžia nustato muitus siuntiniams? Ar USA parodo Maskvoje eksponatą išstatyti atskirų valstybių vardais? Ar lietuviai sportininkai, žaidžią USA ir kitų valstybių komandose, atstovauja Lietuvą? Kodėl mes nenorim suprasti savo krašto teisinės padėties Sovietų Sąjungoje? Ar mums tai patinka ar ne, tai kitas klausimas, bet būkime logiški ir neišstatykime savęs pa juokai.

nomi labai gerai. Žmonių nelaimė tame, kad jie neturi priemonių tai pareikšti. Radijas, spauda, televizija ir kitos priemonės randasi rankose tų, kurie nenori, kad šie faktai būtų viešai keltami. Savo nuodėrės nemalonus. Reikia jas užtylėti.

Bet yra sakoma, kad galima mulkinti tam tikrus žmones visą laiką, bet negalima mulkinti visų žmonių ir visą laiką. Teisybė paims viršų, nežūrint to, kokios pastangos yra dedamos užslėpti ją. Chruščiovo ir Eisenhowero susitikimas yra ženklas, kad tiesa pradeda imti viršų ir galų gale laimės.

"Bandradarbiavimo su kraštu minties bijome lyg raupų. Bijom todėl, kad nujauciam, kad nuo daugelio savo naivių svajonių turėtu mēm atsisakyti ir daugelio temų nustotumēm savo kalboms ir spaudai. Mums nesvarbu visai, kad tos kalbos ir spauda pasidarytų gyvenimiškesnės ir duotų pozityvios naudos. Dėl antagonizmo nepatinkamai santarkai mes pasidarēm žlibiai. Mes nematom, kad be ryšių su savo kraštu mūsų vaikai nuštausta, mes patys menkėjame, išgyvenam mirstančią emigraciją.

"Jau gana daug žmonių iš Lietuvos lankėsi užsieniuose. Ar mūsų laikraščių bendradarbiai pasistengia juos su-

tikti? Savo tarpe jau vis rečiau reikalaujame parodyti politinės partijos biletą. Ar nereiktų tą patį taikinti ir kraujo broliams iš Lietuvos? Ar nenaudingiau būtų buvę sportininkę Kalėdienę laimėjimo proga pasveikinti telegrama, jeigu dedamės, kad lietuviai iš anapus mums tokie mieli yra?"

"Graudu ir tragiška, kad dedamies didvyriais, kovojančiais už savo tautos išlikimą, tokiais neatsakingais ir nelogiškais veiksmais iš savęs padarēm Don Kichotus".

Komentarų nereikia. Pasakyta labai teisingai. Reikia manyti, kad tą mato ne vien Geidžiūnas. Bet jie matyti irgi daro klaidą tylėdami ir nieko nesakydami tiems, kurie veda dipukus klaidingu keliu.

Dešimtrankiai Korsarai

Frenkas Leinas

Kas nuskandino škuną "Pel" 1874 m. gegužės pradžioje iš Ceilono Galės uosto į Ranguną išplaukė škuną "Pel". Nuo to laiko niekas jos nebematė.

Nemažai tokių atvejų užregistruota jūreivystės istorijoje. Tačiau šis mažas indų laivas žuvo ypatingai, nepaprastai. Praėjus mėnesiui po škunos dingimo, daugelyje indų laikraščių ir Londono "Taimse" buvo atspausdintas neįprastas pranešimas, pateiktas išlikusių "Pel" ekipažo narių, kuriuos išgelbėjo garlaivio "Stetouen" komanda.

"Mes plaukėme škuną "Pel" į Ranguną. Patekome į štilį. Kol dreifavome, pusmylyje nuo mūsų iš vandens lėtai pakilo didžiulė masė, panaši į banginio nugarą. Keistasis daiktas ar žvėris buvo tokio storio, kaip mūsų laivas, ir tik dvigubai trumpesnis už jį. Staiga pabaisa ėmė suoliais artėti prie škunos. Ji smarkiai atsitrenkė, laivas susiūbavo, ir tą pačią akimirką milžiniški, kaip medžiai, čiuptuvai pakilo virš laivo ir apraizgė jį. Pabaisa pradėjo šliaužti ant denio. Ji prisipraudė tarp dviejų stiebų. Kažkuris iš jūreivių suriko: "Kapokite, kam gyvenimas brangus!" Bet buvo vėlu: bausis gilumų gyventojas jau tempė laivą į gelmes. Škunos stiebai linko vis žemiau ir žemiau, pagaliau ji apvirto ir nugrimzdo į dugną".

Kas gi nuskandino škuną? Tai nebuvo nei banginis, nei "jūrų gyvatė"... Mokslininkai - zoologai, kurie turėjo tarti lemiamą žodį, prisiminti dar vieną nepaprastą atsitikimą.

1873 m., metai prieš tragišką indų jūreivių žuvimą, įvyko įžymus zoologijos istorijoje įvykis. Niufaundlendo žvejai, kurie vos netapo krakeno, arba milžiniško kalmaro, auka, kovoje su juo laimėjo vertingą zoologijos mokslui laimikį — du milžiniškų čiuptuvų gabalus. Pagaliau buvo gautas nenuginčijamas įrodymas, kad legendarinės pabaisos egzistuoja ne tik škiperių fantazijoje, bet ir vandenyno gelmėse.

Štai kaip tai įvyko.

1873 m. spalio mėnesį trys žvejai — du suaugę ir dvylikametis berniukas — gaudė silkes Niufaundlendo salos rajone. Staiga jie pastebėjo didžiulį ilgą greta praplaukusį daiktą. Nusprendė, kad tai laivo atlauža, žvejai ėmė prie jo irtis, ir vienas jų sudavė žeberklū. Akimirksniu "atlauža" atgijo, išmetė virš vandens dvi didžiules "rankas" ir apglėbė jomis barkasą. Paskui pabaisa ėmė grimzti į dugną, su savimi traukdama valtį. Žvejus apėmė siaubas. Valtis greit prisipildė vandens. Dar kelios sekundės ir jie atsidurtų dugne. Bet dvylikametis berniukas — jis vadinosi Tomas Pikotas — pasirodė drąsesnis už suaugusius vyrus. Jis pagriebė kirvį ir nukirto du čiuptuvus. Valtis išsilygino. Kalmaras išleido iš savo kūno kažkokį tamsiai violetinį skystį, nuo kurio vanduo aplink valtį iškart patamsėjo. Jaunasis herojus buvo pasirengęs tęsti kovą, bet pabaisa, nebeat naujinusi atakos, ėmė grimzti. Ji mostelėjo dvimetiniu uodegos peleku ir pasislėpė vandenyje.

Pergąsdinti žvejai iš visų jėgų yrėsi į krantą. Jie parvežė į namus du čiuptuvų gabalus. Tie čiuptuvai — vienas vertingiausių to laiko zoologijos mokslo atradimų.

Vadinasi, didžiuliai jūrų gyvūnai, kurie "polipusų" vardu buvo žinomi jau antikiniais rašytojams ir apie kuriuos įvairių kraštų jūreiviai pasakoja tokias nuostabias istorijas, iš tikrųjų egzistuoja. Dabar mokslininkai yra gerai juos ištyrę.

Krakenai, kalmarai, arba kaip dar jie vadinami, sprudai, — tai milžiniški galvokojų moliuskų klasės gyvūnai, aštuonkojų ir sepijų broliai. Tiksliai aštuonkojai turi aštuonis, o kalmarai — dešimt čiuptuvų. Aštuonkojų kūnas apvalus, maišo formos, o kalmarų — ilgas ir strėliškas. Aštuonkojai gyvena jūros dugne, uolų plyšiuose, o kalmarai plaukioja vandens stovymėje ir niekada nenusileidžia ant dugno. Štai ir visi skirtumai.

Dabar žinoma daugiau kaip dešimt gigantinių kalmarų rūšių. Visi jie priklaus-

RUOŠKIMES VAJUI

Artėja Liaudies Balso dviejų mėnesių vajas, kuris prasidės nuo lapkričio 1 dienos. Laike šio vajaus, tik kad išlaikius Liaudies Balso tokiam stovyje, koks jis dabar yra, tai būtinai reikalinga gauti bent 100 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti ne mažiau \$4,000 aukomis bei parengimais dėl savaitraščio paramos.

Prie šios didelės pažangių lietuvių darbymetės reikia gerai pasiruošti. Visus buvusius vadininkus ir bendrai visus LB skaitytojus — jas prašome kiek galint rūpestingiau pasiruošti vajaus pravedimui. Kur gyvuoja Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos kuopos, ten prašome sušaukti kiek galint skaitlingesnius draugijos narių ir LB skaitytojų susirinkimus ir aptarti LB vajaus pravedimo reikalus. Kur nėra kuopų ten LB skaitytojus prašome imti iniciatyvos susišaukti pažangių lietuvių susirinkimus aptarimui kaip tos apylinkės lietuvių galėtumėte prisidėti prie LB vajaus pravedimo. Visuomeninės veiklos patyrimas atvejų atvejais įrodė, kad ten kur buvo pasiruošta, suplanuota, kokių nors užsimojimų pravedimas, ten visuomet buvo pasekmingiau išpildyti visuomeniniai uždaviniai. Tad labai ir labai prašome visus pažangius lietuvius pasiruošti ir kiek galint energingiau pasidarbauti LB vajaus pravedime.

Plačiau apie vajaus uždavinius, vadininkų lenktynes bei jiems ir naujiems skaitytojams skiriamas dovanas bus pranešta vėliau. Bet bendra vajaus tvarka mažai kuo skirsis nuo pirmiau vestų vaju tvarkos, tad planuojant šio vajaus pravedimą prašome vaduotis praeitų vaju patyrimais.

Besiruošiant vajaus pravedimui pavykę gauti naujos prenumeratos, atnaujintos ir aukos ir prisijustos spalio mėnesį bus kredituota vajaus sąskaiton, o vadininkams skirta lenktynių matavimui punktai.

Na, kas pirmieji atsiliepsite su šio vajaus veiklos rezultatais?

K. Kilikevičius

so vienai genčiai "Architeutis" ir gyvena visuose vandenynuose, išskyrus Ledjūrį. Ties TSRS krantais gantinių kalmarų pasitaiko pietvakarinėje Barencos jūros dalyje ir Tolimuosiuose Rytuose — ties Kurilų salomis ir Kamčatka. Šie didžiuliai gyvūnai laikosi nelabai dideliuose gyliuose ir dažnai išplaukia į paviršių. Minta jie daugiausia stambiomis (Pabaiga ant 12 pusl.)

Montrealo žinios

Blogas Oras — Ligos Pagrindas

Chroninis bronchitas yra trečioji liga, po širdies ir vėžio ligų, kurios daugiausia skina žmogaus gyvybę. Pasaulinės medikų asociacijos mitinge, kuris čia atsibuvo pereiną savaitę, vyriausias Royal Victoria ligoninės fizikas, Dr. Ronald V. Christie pareiškė, kad žmogus pats galėtų, jei norėtų, ką nors padaryti su atmosferos aplinkuma, kuri yra didžiausiu pagrindu išsukimo chroninio bronchito ligos, nes šią ligą gimdo nešvaraus oro kvėpavimas.

Jis pabrėžė, kad "yra šalių, kurios įstatymais apsaugoja nuo nešvaros vandenį dėl žuvų, o tuo tarpu mes, žmonės, kvėpuojame nešvarų orą ir mažai kas į tai kreipia dėmesį".

Žinoma, jis tuom patim pabrėžė, kad rūkymas, ypač, irgi savo ruožtu daug prisideda prie chroninio bronchito ligos sukėlimo.

Unija Deda Pastangas Suorganizuoti Neorganizuotuosius

Moteriškų drabužių siuvėjų unija, "International Ladies Garment Worker's Union", šiuo laiku veda intensyvią kampaniją suorganizavimui darbininkų į uni-

ją, kurie dar nėra organizuoti. Šale to, kad platina atsisaukimus, kalba žodžiu ir neorganizuotus darbininkus, praėjusią savaitę suruošė demonstratyvinį parodą ir numaršavo St. Lawrence bulvaru net iki Jean Talon, kur daugiausia ne unijinių šapų susikongregavę.

Tuo tarpu organizuotieji darbininkai, moteriškų suknelių siuvėjai, be kitų darbo sąlygų ir algų pagerinimo, šiais metais laimėjo pakėlimą šalpos ligoje, būtent, jie dabar laike ligos gauna, vyras \$19 į savaitę, o moterys — \$17. Jei laike ligos prisieina ligoninėje gulėti, mokama už ligoninę \$10 į dieną — iki 45 dienų ir medikalių ligoninės išlaidų padengimui iki \$75.

Pavogė iš Ligoninės Ratinę Kėdę

Iš spaudos jau veik visiems žinoma, kad pastaraisiais keliais metais, Montreale kriminalystė ir vagystės išsiplėtė iki aukščiausio laipsnio. Plėšia bankus, žudo vieni kitus naktiniuose klubuose, apiplėšinėja žmones gatvėse, o pagaliau šiomis dienomis trys nežinomi vyrai nakties metu atėjo į St. Luke ligoninę ir pasiėmė išsinežė — pavogė nepalnančių ligonių kėdę ant ratukų važinėjančią.

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lovų uždaugalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką, kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įrengtą moderniškiausią STORAGE. Greitas patarnavimas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. P.O. 8-6679
VERDUN, QUE.

DOVANŲ SIUNTINIAI Į TARYBŲ SAJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME MAISTO, TEKSTILĖS ir VAISTŲ bei kitų dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informaciją pas

Montreale Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JŪS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: BELair 4860
Montreal 2, P. Q., Canada

Apsivedė

Rugsėjo 12 d. sukūrė naują — lietuvišką — šeimyninį gyvenimą Algirdas Gurklys (Povilo ir Agotėlės Gurklių sūnus) su Helena Sabatavičiute (Stasio ir Anelės Sabatavičių dukrele). Vedybinės apeigas atliko Šv. Kazimiero bažnyčioje kleb. Bobinas. O po to, Lenkų svetainėje, Ville Emorde, jaunikių tėvai buvo suruošę puikias vaišes svečiams, kurių buvo apie 200.

Linkėtina jaunavedžiams linksmo ir laimingo gyvenimo.

Turėjo Svečių

Kuris laikas atgal Juozo Mikalausko šeimą aplankė svečias — buvo atvažiavęs Zigmantas Ančiauskas iš Toronto.

Pagerbti su Vedybinėmis Sukaktuvėm

W. ir G. Filerių dukterė Genė pasikvietus gimines ir artimuosius, gražiai, šeimyniškai dvasioje, pagerbė savo tėvelius judvieju 25 metų vedybinių sukaktuvų proga.

Serga

Mūsų gerasai Montrealo žinių korespondentas, Bernardas Kvietinskas, nors nesitikėjo sunkiai sirgti ir nuėjo į ligoninę tik pasitikrinti sveikatą dėl strėnų skaudėjimo, tačiau, pasirodė, kad ligai reikalinga operacija, todėl ją ir aplaikė šio mėnesio 17 d. Ligonis randasi Maisonneuve ligoninėje.

Taipgi Pranas Nakas aplaikė nosies operaciją Royal Victoria ligoninėje.

Mirė

Rugsėjo 12 d. mirė Vincas Alenskas, sulaukęs 75 m. amžiaus. Velionis paliko nuliūdime žmoną Marijoną Alenskienę (Goberienę po pirmu vyru, nes abu buvo vedę antrai kartu. Jo pirmoji žmona buvo Uršulė Delkiūtė, kuri daug anksčiau mirė) ir sūnų William Alans-Alenską.

Laidotuvėse, apart vietinių giminių ir pažįstamų, buvo atvažiavę žmonos (Goberienės) giminės iš Toronto.

Gražiai Atžymėjo Gimtadienį

Rugsėjo 14 d., šv. Kazimiero parapijos salėje, Alice Juškienė sukvietus gražų būrį svečių gražiai atžymėjo savo brolio žmonos Nancy Krikščioniūnienės - Žvingelytės gimtadienį. Prie puikių vaišių Nancy susilaukė daug malonių sveikinimų ir vertingų dovanų.

Klaidos Patalsymas

LB Nr. 33, buvo praneš-

Religinės Apeigos Ir Mikrobai

Feodalizmo laikais ir vėliau Europoje nepaprastai plito užkrečiamosios ligos: maras, raupai, cholera, dėmėtoji šiltinė. Prie jų plitimo prisidėjo ir bažnyčia, kurios skleidžiamos pažiūros buvo nukreiptos prieš mokslinius ligų profilaktikos ir gydymo metodus. Bažnyčios atstovai skelbdavo, kad visas ligas sukelia dievo rūstybė ar piktosios dvasios. Todėl, esą, ligas reikia gydyti tik bažnyčios rekomenduojamais būdais: maldomis, aukomis, "švęstu vandeniu", "stebuklingų" vietų lankymu. Kovą prieš užkrečiamąsias ligas žymiai apsunkindavo bažnyčios atstovų skelbiamas kūno niekinimas, jo apleidimas, švaros neprisilaikymas. Bet kokie mėginimai skieisti masių tarpe sanitarines - higienines žinias buvo laikomi eretzija ir griežtai persekiojami.

Triuškinantį smūgį šioms religinėms pažiūroms sudavė mikrobiologijos mokslas. Jis galutinai sugriovė bažnyčios pažiūras apie antgamtišką užkrečiamųjų ligų kilmę ir sudarė mokslinį pagrindą efektyviai kovai prieš užkrečiamąsias ligas.

Mūsų šalyje labai didelis dėmesys skiriamas sveikatos apsaugai. Žmonės nemokamai aptarnauja platus poliklinikų ir ligoninių tinklas. Augant plačiųjų masių materialinei gerovei bei kultūriniam lygiui, gerėjant sveikatos apsaugai, įvairių susirgimų, jų tarpe ir užkrečiamųjų ligų, skaičius nepaprastai sumažėjo. Labai svarbią reikšmę kovoje prieš infekcines ligas turi žmonių supažindinimas su užkrečiamųjų ligų profilaktika, elementariais higienos ir sanitariniais reikalavimais. Todėl tenka išaiškinti ir tuos

ta, kad paralyžiaus liga susirgo F. Bandžiūnas, o tikrumoje turėjo būti Bendžaitis (Pranas). Pirmesniojo korespondento vardu atsiprašau už nemalonį klaidą.

J.-

M.L. Sūnų - Dukterų Narių Žiniai

Kaip žinia, Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Dr-jos susirinkimai vasaros laiku buvo laikomi antradienio vakarais. O ateinant susirinkimas jau turėtų įvykti sekmadienį. Bet dėl susidėjusių aplinkybių dar ir šis bus laikomas antradienį, t. y., spalio mėn 13 d., 8 val. vakare, toj pačioj 1173 Drummond St., salėje.

Sekretorius

užkrečiamųjų ligų perdavimo veiksnius, kurie susiję su religinių apeigų atlikimu. Šis klausimas aktualus mūsų respublikos sąlygomis.

Religinės apeigos susiformavo tais laikais, kai žmonių žinios apie užkrečiamųjų ligų sukėlimą bei jų perdavimo kelius buvo labai menkos. Todėl šiuolaikinėse religijose yra nemažai nehygieniškų apeigų. Iš jų ypač reikia pažymėti: kryžiaus, bažnyčios grindų, įvairių relikvijų, kunigo rankos bučiavimą; pirštų mirkymą "švęstame" vandenyje ir lūpų vilgymą žegnojantis. Į bažnyčią ateina daug žmonių, kurių tarpe būna ir sergančių įvairiausiomis užkrečiamosiomis ligomis (jų simptomai gali būti ir nepastebimi), ir sveikų, užkrato nešiotų, ir sergančių chroniškėmis ligomis — tuberkuloze, sifiliu, trachoma, dizenterija ir t. t. Antai, pabučiavus kryžių, galima užsikrėsti angina, įvairiais pūliniais uždegimais, vidurių šiltine, dizenterija, paratifu. Vaikai itin lengvai gali užsikrėsti difteritu, kokliušu, skarlatina, epideminiu meningitu, poliomieliu ir kt. Tikintieji, naudodamiesi "švęstu" vandeniu, gali užsikrėsti žarnyno užkrečiamosiomis ligomis (vidurių šiltine, dizenterija), trachoma bei niežais. Bažnyčioje vien dėl susigrūdimo labai greitai plinta gripas, yra palankios sąlygos plisti tuberkulozei ir poliomieliui. Pavojus užsikrėsti užkrečiamosiomis ligomis dar labiau padidėja religinių švenčių metu, kai bažnyčioje susirenka daugiau tikinčiųjų.

Kauno Valstybinio medicinos instituto mikrobiologijos katedros laboratorijoje buvo atliktas Soboro, Katedros ir Aukštaičių gatvėje esančių bažnyčių kai kurių objektų bakteriologinis patikrinimas. Bakteriologiškai buvo tikrinamas "švęstas" vanduo ir kryžiaus bučiavimo vietas.

"Švęstas" vanduo bakteriologiniam įvertinimui buvo tiriamas siekiant nustatyti žarninės lazdelės titrą (koli-titrą). Koli-titru vadinamas tas mažiausias vandens kiekis, iš kurio pasėjus išauga žarninė lazdelė.

"Švęsto" vandens koli-titras buvo nustatytas specialioje Eikmano terpėje. "Švęsto" vandens, paimto iš bažnyčios, esančios Aukštaičių gatvėje, koli-titras siekė 28, o iš Katedros bažnyčios — 17. Koli-titro nustatymas parodo vandens užteršimo laipsnį. Ypač pavojingas

vandens užteršimas išmatomis, nes kartu su išmatomis į vandenį gali patekti vidurių šiltinės, dizenterijos bakterijos. Vandeny surasti ligas sukeliančius mikrobus sunku, todėl pagrindiniu vandens užteršimo rodikliu laikoma žarninė lazdelė (B. coli) — nuolatinis žmogaus ir gyvulių žarnyno įnamis, nes ji gerai išsilaiko vandeny ir lengvai surandama. Geriamojo vandens koli-titras turi būti didesnis kaip 300. Mūsų nustatytas bažnyčių "švęsto" vandens koli-titras 28 ir 17 rodo, kad jis yra užterštas išmatomis, mirkant jame nešvarius pirštus. Toks vandens užteršimas sudaro sąlygas plisti sunkioms žarnyno užkrečiamosioms ligoms.

Kryžiaus bučiuojamos vietos (iš Katedros) bakteriologinis tyrimas buvo atliktas tokiu būdu: steriliais vatos tamponais buvo nušluostyta kryžiaus bučiuojamoji vieta ir taip surinkti mikroorganizmai buvo pasėti ant specialių mikrobams auginti

maitinamųjų terpių (kraujo agaras, cukraus buljono ir kt.). Iš ligas sukeliančių mikrobu išaugo hemolizinis streptokokas. Šis streptokokas sukelia angina, rožę, skarlatina, pūlinius susirgimus, sepsį (kraujo užkrėtimą), širdies, sąnarių pakenkimus ir t. t.

Kaip matome, bažnyčių apeigų metu galima apsi-krėsti įvairiomis ligomis. Tikintieji, dažnai ir patys to nežinodami, iš bažnyčių parsineša žmogaus priešų — mikrobu.

V. Kantauskas
Gydytojas-bakteriologas
V. Murauskas
Medicinos inst. vyr. dėsty.

Padėkos žodis

Pavasario laiku, ištikus netikėtai nelaimei, teko atsigulti į lovą. Bet ir ligos patalė nebuvau viena. Visi geri draugai ir draugės atsiminė ir palankė, jei ne asmeniškai, tai laiškais ir at-

virutėmis. Už tai noriu padėkoti visiems.

Širdingai ročasteriečiams R. Barauskui su šeima, Semans ir Linda Lee, už puikias gėles ir gražius laiškus, Mrs. A. Usevičienėi už nuoširdžius linkėjimus, Mrs. Baltakis ir Eleanor už prisijutusius linkėjimus ir aplankymą. Mr. ir Mrs. Malinauskams už atsiųstas dovanas. Mr. ir Mrs. Brogams, Watford, Ont., už aplankymą. S. B. Repšiams, Rodney, Ont., už gražius žodžius.

Toroitiečių negaliu išvardinti, nes jų buvo daug. Iš gilumos širdies ačiū visoms ir visiems už puikias gėles, dovanas, aplankymą, pašalinimą telefonu, laiškus. Taip pat Toronto klubietėms už per Mrs. Paužaitę dovaną. Ačiū Liaudies Balsui, Laisvei. Visi jų-

sų žodžiai lieka mano širdyje.

Lieku su jumis visais,
Rožė Antanavičienė

Įvairenybės

"Robinzonų" Sala

Neperseniausiai vienas anglų keliautojas - geodezininkas pateko į nedidelę koralių salą Fregatą Indijos vandenyne.

Sala, be augalijos, atrodė išmirusi. Kad ir kaip keista, jos vengė net ir paukščiai. Tik daugybė urvelių, panašių į triušų urvelius, rodė, kad ji gyvenama.

Atsargus anglas nakvojo valtyje netoli kranto. Naktį jį išbudino spieginas ir staugimas. Pasirodė, tūkstančiai kačių — vieninteliai salos gyventojai, išlindę iš urve-

lių, atoslūgio metu ėmė sekulumoje gaudyti žuvis.

Apytikriais duomenimis, saloje dabar gyvena ne mažiau kaip dešimt tūkstančių kačių. Matyti, jų protėviai čia pateko iš kokio nors avariją patyrusio laivo.

Korsikos sala slenka

Pasirodo, Korsika — yra "klaidžiojanti" sala. Nesenai atlikus matavimus, buvo nustatyta, kad ji per pastaruosius 80 metų paslinko 10-12 m į rytus. Specialistai šį reiškinį aiškina tektoninių jėgų veikimu pačiame salos masyve.

SMYRNA, Tenn. — 16 negrų vaikų pradėjo lankyti John Coleman pradinę mokyklą, kurioje ligšiol mokėsi tik baltveidių vaikai. Integracija pravesta be "incidentų".

Siuntiniai! iš Hamiltono

Į LIETUVĄ

Siuntiniai eina per "Ukrainska Knyha"

HAMILTON OVERSEAS
PARCEL SERVICE

1145 KING ST. EAST
Telephone: LI. 5-1724

Taipgi priimam siuntinius į visas kitas TSRS respublikas. Pas mus yra daug įvairios medžiagos, odos, siuvamų mašinių ir kitų daiktų dėl siuntinių.

Atdara kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskiriant pirmadienius.

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skaručių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Sutelkia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko. Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko neberedka primokėti.

UKRAINSKA KNYHA Centras ir Skyriai Randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 95 St.

VANKUVERYJE: — 652 Kingsway St.

PROVINCIOJ GYVENANČIŲ DEMESIUI:

Norėdami pasiųsti savo siuntinius, galite juos prisųsti į mūsų firmos centrą ar bile skyrių dėl persiuntimo. Savo laiške privalote įdėti sąrašą siunčiamų dalykų ir kiek už juos buvo mokėta atskirai. Tada mes patikrinsime daiktus ir nustatysime maito sumą ir jums pranešime, kartu nurodysime ir kitas persiuntimo išlaidas. Gavę nuo jūsų mokestį, siuntinį pasiusime be jokių užvilkinimų, kaip galima greičiau.

LABAI SVARBU nurodyti aiškų ir teisingą adresą, kam siuntinys yra siunčiamas. Daiktai dėl vieno siuntinio (kol nesupakuoti) turi sverti nedaugiau kaip 17½ svaro.

TORONTO IR APYLINKĖS GYVENTOJŲ DEMESIUI:

Pranešame, kad jau yra atidarytas ir veikia mūsų įstaigos skyrius Toronte sekančiu adresu:

UKRAINSKA KNYHA

1162 Dundas St. W. — LE. 4-7551

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta.

Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

UKRAINSKA KNYHA

962 Bloor St. W. Toronto 4, Ont.

Telefonas: LE. 4-7551

M. Chienas, K. Šmigelskis, E. Uduktis

Vanagai iš Anapus

(Tąsa)

Ir vėl Maščinskienės žvilgsnis blykstelėjo ir užgeso, kaip vėjo papūsta žvakutė.

— Tai lyg ir žinau...
Lukša atsistojo.

— Štai ką motin... Gaila, kad tavo vyro neradom. Reikalingas jis mums. Na, bet ir tu galėsi parodyti mums, kaip pas "Spyglį" patekti? Tu tik apytikriai nusakyk, kaip eiti, o mes jau surasim...

Maščinskienė apsiėmė išėję su atvykėliais į kiemą, pasuko į mišką. Lukša tuo tarpu jai aiškino:

— Mums tavo senis bus reikalingas. Atsiųsiu pas jus žmogų. Slaptažodis: "Klaidėda". Tavo vyras teatsako "Svyturys". Kas tik taip kreipsis — tikėkit juo. Ir ne užmiršk vyriui pasakyti. Tai labai svarbu.

Buvo jau toli po vidurnaktį, kai Maščinskienė grįžo į namus ir, išsiėmusi svečių dovanas, ilgai gėrėjosi jomis. Ji taip ir nėjo gulti, kol jau paryčiui nesugrįžo vyras.

Maščinskas vos iš kojų neišvirto, išgirdęs naujieną.

— Kvaila boba tu! — užriko jis ant žmonos. — Ar tu supranti, kokios košės privirei? O gal tai enkavedistai?

— Ką tu, persižegno! — šoko gintis Maščinskienė. — Aš gi ne žabala, akys dar neišsprogo. Iš karto pamaciau, kas tai per žmonės... Su doreliais sveteliai... — Ir ji pažūrėjo ant stalo atėvių dovanas.

Maščinskas šiek tiek apriemo.

Bet, atsigulęs miegoti, ilgai vartėsi, dūsavo, įsiklausydamas į mažiausią garsą už sienos. Širdis neramiai spurdėjo.

O jau prašvitus į langą tyliai pasibeldė.

— Enkavedistai! — net pažaliavo Maščinskas ir vienmarškis puolė iš lovos. — Sakiau, kad visa tai geruoju nesibaigs.

Jis prisėlino prie lango ir, tik dabar pažinęs sutartą beldimą, šiek tiek atsikvošėjo.

Atėjo "Spyglys".

... Prie baigiančio degti žvakigalio, kurio liepsna skurdžiai apšvietė ankštą, žemėje išraustą landynę, sėdėjo ketvertas vyrų. Penktasis, pasidėjęs po galva pajudusią nuo purvo pagalvę, gulėjo ant žemų gultų, atkišęs banditų aptvarstytą petį. Ant niekuo neužtiesto, iš neobliuotų lentų sukalto staliuko stovėjo kelios apra-rojusios bonkos, gulėjo duona ir lašiniai.

Lukša tik baigė pasakoti

savo žygius užsienyje, pasigyrė parašęs knygą ir, visiškai išvargęs, užsimerkė. Pakumpęs barzdotas banditas išvertė dideles, tarsi jaučio, akis, pakėlė skardinėlę:

— Už jūsų sugrįžimą!

— Netikėjau, kad jus taip apskaldys, — nė nepalietęs savo skardinės ir neatmerkęs akių, atsiduso Lukša. — Išeidamas palikau nemažą būrį, o dabar... Tik tu, "Spyglys", ir "Beržas".

Aukštas, raumeningas, kampuoto veido ir tokių pat judesių banditas užkimusiu balsu sušvogždė:

— Yra dar mano draugai "Aitvaras"... Tu, Juozai, jo nepameni... Tiesa, buvo išsigandęs. Bet pašauksim — kaip mat ateis...

— Ateis... — karščiuodamas stenėjo Lukša. — Gerai, ka dateis... Oi... ach... Tu, "Spyglys", turėsi man gydytoją surasti. Šiandien pat. Ot, pasveiksiu, ir griebisiuosi darbo.

Jis iš skausmo sugriežė dantimis.

"Beržas" šoko jo raminti.

— Dovanėlę aš tau paruošiau, Juozai. Pažiūrėk tik.

Jis ištraukė iš ančio į popierių suvyniotą piniginę, išėmė iš jos dokumentus ir padėjo priešais Lukšą.

— Sužvejojau... — pasigyrė. Laikinas pažymėjimas, karinė knygutė, komjaunimo bilietas. Beveik pusę metų saugoju.

Lukša pasklaidė dokumentus, pasižiūrėjo į nuotraukas.

— Panašus, bet ne visai... Reikės man savąsias priklijuoti... Na, bet šitai nesunku — mus ir ne tokių dalykėlių išmokė. Kas buvo tas Samuolis?

— Mes su "Aitvaru" norėjom iš Ežerėlių durpyno kasininko pinigus atimti... Dokumentus dėl visa ko paėmiau, — paaiškino patenkintas "Beržas".

"Skirmantas" vėl nutilo ir ilgai gulėjo, sunkiai alsuodamas, išblyškęs, susitaršęs. Banditai tylėjo. Trumpys su širviu tuštino bonkas.

Lukša visiškai išvargo ir, nors petys buvo naujai aptvarstytas, pastebimai karščiauo.

— Ilgai mums pas tave, "Spyglys", pasilikti negalima... Turėsit padėti išsikasti naują slėptuvę... Bet kol kas — gydytojo pirmoj eilėj reikia. Bijau, kad kraujo užkrėtimo negaučiau. Eik, "Spyglys", kartu su "Beržu".

Miške banditai stabtelėjo pasitarti.

— Iš kur gi jį išrauti, tą

gydytoją? — sumurmėjo nepatenkintas "Beržas".

— Eikime pas Maščinską, — pagalvojęs pasiūlė "Spyglys". — Nors jis ir plepus, kaip boba, bet gali būti naudingas. Žinoma, apie Lukšą jam kol kas nė žodžio... Ir apie gydytoją nieko nesakysim. Tik šiaip užuominom pasiteirausim...

Bet kai "Spyglys", palikęs pamiškėje sargyboje "Beržą", atėjo pas Maščinską, jam visiškai netikėtai nusišypsojo laimė.

Marytė

Sunkvežimis sustojo pamiškėje. Pro auksinius pušų kamienus matėsi kiek atokiau nuo kelio stūksanti sodybėlė. Iš kabinos lengvai išsoko judri, šiltai apsiėngusi moteris ir pasuko tiesiog prie namelio.

Kai ji pasibeldė, troboje atsiliepė ne iš karto. Moteris pabarškino pirštų krumpuliais antrą kartą. Tuomet durys atsivėrė. Apvali, kvailoko veido moterėlė išsėmėsi žiūrėjo į ankstyvą viešnią. Bet išgąstis kaip mat dingo nuo jos veido, užleisdama vietą nustebimui ir džiaugsmui.

— Vaje, Marytė! — net rankomis pliaukštelėjo šeimininkė ir puolė prie viešnios. — Tai nebuvelė! Pradom, prašom, mes tik sėdom pusryčiauti... Kaip tik ir svečių turim... Kokie gi vėjai tave atpūtė?

Troboje už stalo sėdėjo du vyrai. Pamatęs viešnią, vienas jų, gan tvirtas, raudon-skrustis, su ūsų šluotelėmis panosėje, atsistojo.

— Na, ko tu prikibai prie žmogaus, kaip šunropė? — subarė jis žmoną ir, išėjęs iš užstalės, paspaudė Marytei ranką. — O čia, — grįžtelėjo jis į nepažįstamą Marytei žmogų, — mano giminaltis... Pusbrolis... Tu jo tikriausiai nepažįsti, jis iš toliau atvažiavo... — Jis sumišo, nebesusigriebdamas, ką daugiau pasakyti, ir pridūrė. — Tai gal papusryčiausi su mumis?

Iš po Marytės skarelės į šeimininko svečią dirstelėjo gyvos, giedrios, vidine šiluma dvelkiančios akys.

— Ačiū, dėde Maščinska, aš labai skubu, — atsisakė vaišių moteris. — Mes malonų atvažiavom, mašinoj žmonės laukia. Man sakė, kad jūs galite parodyti, kur tos malkos yra.

Kol vyras rengėsi, Maščinskienė nubraukė prikyštę suolą, pakvietė Marytę prisėsti.

— Tai kaip gyvenai, širdelė? Vajie viena, vis dar neišteiki? Vaje, ale ką aš čia tauziju... Atsivalgysi dar vyro duonos, net apkars... — plūrpė ji, klestelėjusi ant suolo greta viešnios. — Va-

je, kokia tavo skarytė graži! Kur pirklai?

Maščinskas tuo tarpu susiveržė diržu rudinę, užsidėjo kepurę.

— Kas naujo Kaune? — pasidomėjo jis, retkarčiais mesdamas žvilgsnį į tylintį pusbrolį. — Seniai bebuvau ten... Vis ruošiuosi, ale jei ne tas, tai kitas reikalas sutrukdo... Pati žinai — darbas.

Marytė atsistojo norėdama sekti paskui Maščinską. Tuomet kilstelėjo ir tylus šeimininko pusbrolis.

— O ko jums dangintis į mišką? — kreipėsi jis į Marytę ir kartu darydamas vos pastebimą ženklą Maščinskui. — Pasėdėkit, užkaskit, o mano pusbrolis parodys darbininkams malkas...

— Iš tiesų! — nudžiugo Maščinskas. — Ko tau ten eiti, pasėdėk troboj, kol sukraus malkas! Prisėsk...

Marytė daug neprieštaraavo. Maščinskas išėjo. Iš pasukos, pastvėrusi kibirą, išsiritė ir šeimininkė.

— Aš tuoj, Marytėle, tik gyvulius pašėrsiu, — jau nuo slenkščio šūktelėjo ji.

Troboje kurį laiką vyravo ta neįauki tyla, kuri valandėlę sukausto du nepažįstamus, akis į akį pasilikusius žmones. Pirmoji ją sudrumstė Marytė. Ji priėjo prie lango, plačiai išplėtomis akimis nužvelgė seną pušyną, atsiduso.

— Kaip čia gražu! Seniai bebuvau Kazlų Rūdos girioj!

— O jūs nepamirškite tėviškės, dažniau atvažiuokit, — paskendęs staiga užplūsdusiose jį mintyse, Maščinsko pusbrolis atidžiai žiūrėjo į išraudusius, pagražėjusius jaunos moters skruostus.

Jis patylėjo, lyg apmąstydamas ką, užsirikė, o paskiau vėl prašneko:

— Jūs štai atvažiuot pavalandžiui į mūsų užkampį ir straksit iš džiaugsmo: "Oi, kaip gražu!" O pagyventumėt šioj skylėj metelius kitus, ir apkrepėtumėt, it tas senas kelmas... Bepigu jums, miestiečiams... Visi patogumai, kaip sakoma. Ir gydytojais vietoje, ir teatrai, ir kinas... Dėl ko aš tai sakau? Ogi dėl to, kad čia nors vilku stauk, o daktaro neprisišauksi.

— Argi nėra arti gydytojo? — nusistebėjo Marytė.

— Yra Veiveriuose... Ale, kad... išvažiuo jis kažkur. O čia mano giminaltis sune-galavo... Kirviu susižeidė...

Maščinsko pusbrolis, vaizduodamas susirūpinusį, sunkiai atsiduso.

— Jūs visų malkų vis tiek iš karto nepaimsit... Rytoj vėl atvažiuosit... Būkit gerai, Maryte, paleškokit Kaune gydytoją... Gaila bernioko, dievaži... Žinot, jau-nas, neatsargus, kirviu ir su-

sižalojo... Pačioje jaunystėje...

— Aš turiu vieną pažįstamą gydytoją... Manau, kad jis sutiks atvažiuoti... Nesijaudinkit dėde, — ėmė raminti pašnekovą Marytė. — Ryt atvešiu, pamatysi.

Žmogus taip susigraudino ir nudžiugo, jog buvo besiekiąs pabučiuoti Marytės ranką.

— Ką jūs, dėde... — atitraukė ranką moteris. — Argi taip galima? Laukit rytoj čia gydytojo, aš jį atvešiu. O dėkoti nėra už ką. Juk tokia nelaimė.

— Taigi, taigi, dukrele... Aš rytoj atvažiuosiu su to berniuko tėvu. Ir lauksiu jūsų su gydytoju prie malkų. Gerai?

— Gerai! O dabar aš bėgu, sunkvežimis, tur būt, pakrautas, — ir atsiveikinusį Marytė išskubėjo iš trobos.

Kitą dieną, kai sunkvežimis privažiavo prie malkų, netoliese Marytė pamatė vakarykštį savo pažįstamą ir dar antrą valstietį. Pririštas prie pušies, širmas arkliukas ramiai kramsnojo šieną. Pamatęs išsokusią iš sunkvežimio kėbulą Marytę, Maščinsko pusbrolis pribėgo prie jos.

— Na, kaip? Visai sune-galavo vaikiš... — vos pasisveikinęs prakalbo jis.

— Nesijaudinkit, — nuramino jį Marytė. — Savo žodį ištesėjau.

Iš kabinos, kurios dureles paslaugiau atidarė prišokęs Maščinsko pusbrolis, oriai išlipo nedidutis švariai nusi-skutęs žmogus su lagaminėliu rankoje. Iš po senoviškos skrybėlės, kažkaip nevykusiai užmaukšlintos ant gydytojo galvos, išsiveržė kuokštė žilų plaukų. Gydytojas išpūtė į priekį lūpas, lyg ruošdamasis ką išbučiuoti, bet tik sučepejo jomis ir paklausė:

— Kaip ligonis?

Pro didelių juodais kauliniais rėmais akinių stiklus į Maščinsko pusbrolį pažvelgė skvarbios, protingos gydytojo akys.

— Blogai, — palingavo galva žmogus.

— Kur jis?

— Tuoju jus nuveš pas ligonį jo tėvukas, — sujudo gailėstingas giminaltis. Jis pamojo ranka aukštam tvirtai sulipdytam žmogui, kuris stovėjo prie vežimo. — Tai ligonio tėvas.

Žmogus priėjo, mandagiai nukėlė kepurę, nusilenkė gydytojui, tylėdamas paėmė iš jo rankų lagaminėlį ir nunešė į vežimą.

Maščinsko pusbrolis padėjo įsėsti į vežėčias gydytojui, dėkingai paspaudė jam ranką. Vežimas siauru keliuku nuriedėjo į mišką.

— Na, štai ir atlikau savo pareigą, — moterėle, — atsigrėžė pusbrolis į Marytę.

Jo akys keistokai žybtelėjo. — Dabar galim ir pasišnekti. Paėjėkim šiek tiek toliau nuo jų, — mostelėjo jis ranka į kraunančius malkas darbininkus. — Kai ką jums pasakytį norėjau. . .

Marytė, eidama pirma, lengvai straksėjo per kelmus, delnu glostė drėgnus pušų kamienus, padengtus kieta, kaip žvynai, žieve. Žmogus už jos nugaros kostelėjo. Marytė atsigrėžė ir nebepažino Maščinsko gimnazičio. Geraširdiška išraiška jo veide dingo, lyg nušluostyta. Skvarbios, drumzlinos akys žiūrėjo taip, tarsi žvilgsniu norėdamos prisiegti moterį prie pušies.

— Žinai, boba, kam tu gydytoją atvežei? — kažkodėl paklausė jis.

Suglumusi Marytė gužtelėjo pečiais.

— Keistas klausimas. . . Juk jūs pats sakėte, kad jūsų gimnazičiui. . .

Žmogus piktai šyptelėjo.

— Komedija baigta. Tu — mūsų rankose. Gal girdėjai ką nors apie banditą "Spygli"? Tai šit jis prieš tave stovi. . .

— Kvaili juokai. . . — pablyško Marytė. — Tam jūs mane čia ir atvedėte, kad pagąsdintumėt "Spygliu"?

Jis išsitraukė iš kišenės pistoletą. Moteris šuktelėjo iš išgąsčio.

— Ramiau, ramiau. . . Juokauti aš nemėgstu. Ir pasakysiu, kad galėčiau kaip mat pragrėžti tavo širdelę, bet taip už paslaugą atsilyginti nedera. Juk tavo gydytojas dabar operuoja mano bičiulį.

Marytė atšlilo nuo jo, lyg tais žodžiais žmogus būtų jai į krūtinę smogęs.

Palaužta, visiškai pritrenkta ji susmuko ant kelmo, uždengė veidą delnais. Per kelias minutes ši jauna tvirta moteris kažkaip paseno, sumenko.

O "Spyglys" triumfavo. Jis vaizdžiai nupasakojo, kas laukia jos ateityje, jeigu Marytė nebūsianti protinga. Marytė klausėsi, gniaužė rankas, jaudinosi, bet jos akys jau buvo sausos.

— Ką aš turiu daryti? — pagaliau prislėgtu balsu paklausė ji.

— Grynus menkniekius, — iš karto pasidarė švelnesnis "Spyglys". — Aš tau duosiu slaptažodį, ir tu kartas nuo karto turėsi su kai kuo susitikti ir papasakoti, kas darosi mieste. O už tavo paslaugas mes atsilyginsime. Bet atminti — apie tai niekam nė žodžio. Netgi Maščinskui nieko apie gydytoją nesakyk. Sužinosime, kad ką išplepėjai, — tada amen. Galėsi statyti sau kryželį. Aišku?

Marytė linktelėjo galva. — Dabar įsidėmėk slaptažodį: "Klaipėda". Atsakymas: "Švyturys". Nepamir-

šai? Kai gausi mano laišką, ateisi pas Maščinską. Jo klausyk, kaip manęs. Viskas.

Jis paslėpė pistoletą ir, lydėdamas Marytę prie sunkvežimio, dar kartą perspėjo:

— Žinok: mes tave sekame. . . O dėl gydytojo gali miegoti ramiai — jį mūsų vyrai kaip reikiant pamokys!

Marytė buvo prislėgta, dar neatsikvošėjusi nuo patirto smūgio. Padėdamas jai įlipti į sunkvežimio kabiną, "Spyglys" garsiai, kad girdėtų ant malkų sėdintieji darbininkai, pasakė:

— Labai ačiū, širdelė. . . O dėl gydytojo nesirūpinkite. Mano gimnaziitis parvė jį tiesiog į namus. Laimingos kelionės.

Ar Sugrįš Gydytojas?

Kai majoras Orlovas įėjo į pulkininko kabinetą, Simonaitis atidžiai tyrinėjo smulkų Kazlų Rūdos rajono žemėlapi. Pražilusį plaukų kuokštas užkrito ant aukštos, smulkiom raukšlelėm išraižytos pulkininko kaktos, bet jis taip įsigilino į darbą, jog nepastebėjo jo ir net neišgirdo beldimosi.

— Galima, draugas pulkininke? — negarsiai paklausė Orlovas.

— Užeikite, užeikite, majore, — Simonaitis numetė ant stalo pieštuką ir, atsilošęs kėdėje, delnu suglostė plaukus. — Nagrinėju, — šyptelėjo jis, metęs į Orlovą greitą žvilgsnį. Ir staiga sunerimęs atsistojo. — Kas atsitiko, draugas majore? Su naujagimiu kas nors? Ar žmona?

— Ne, draugas pulkininke. . . — tyliai pratarė Orlovas.

Nebe pirmus metus pažinojo vienas kitą ir kartu dirbo sudėtingą ir sunkų darbą šie du čekistai, tad pulkininką Simonaitį ne juokais sujaudino Orlovo išvaizda. Visuomet ramus, susikaupęs, darbštus ir drąsus majoras Orlovas skaudžiai pergyveno kiekvieną netgi mažiausią nesėkmę. Štai ir dabar jis stovėjo prieš pulkininką išblyškęs labiau, negu paprastai.

— Kas gi atsitiko, draugas Orlovai? — pakartojė Simonaitis.

— Reikalas liečia žmogaus gyvybę, — pradėjo Orlovas.

Iš ryto naujagimis Orlovų sūnus nesveikavo. Majoras sunerimo, iškvietė į namus gydytoją. Netrukus žmona paskambino jam ir papasakojo, kad gydytojas pasakęs, jog kūdikis sveikas. Ir iš tikrųjų, parėjęs pietų, Orlovas rado sūnų bemieganį.

Po pietų jis išstis tris valandas dirbo, nesitraukdamas nuo stalo, o užbaigęs darbą, panorė pasiziūrėti,

kaip jaučiasi sūnelis. Telefonu neskambino; nes žinojo, kad žmona, nenorės jo jaudinti. Apsirengęs miline, jis išėjo. Prie paradinių durų jį staiga sustabdė nepažįstama moteris.

— Draugas majore! — šuktelėjo ji, ir jos balse buvo tiek širdies skausmo, kad Orlovas krūptelėjo.

— Kas atsitiko? — susirūpinęs paklausė jis.

— Aš norėčiau su jumis pasikalbėti. Tučiuojau. . . Ji pasakė tai reikliai.

— Užeikite į skyrių, — pasiūlė majoras.

Vos peržengusi slenkstį, moteris nebesuvaldė ašarų, graudžiai pravirko ir paprašė:

— Suimkit mane. . . Aš. . . aš. . . išdavikė. . .

Orlovas padavė jai vandenį.

— Nusiraminkite, piliete. Papasakokite viską iš eilės. Prašau.

Ramus karininko balsas padėjo moteriai susitvardyti.

Ir tuomet Marytė papasakojo viską, kas atsitiko Elzbecinkos kaime, pas miško darbininką Maščinską. Majoras klausėsi, rašė.

— Aš žinau, mane reikia suimti, — vėl ėmė karščiuotis Marytė. — Aš sutikau jiems padėti. . . Jau ten, klausydamasi "Spyglio", aš supratau, kad vos atvažiuosiu į Kauną, ateisiu čia. Ir atėjau. Bet ne tai dabar svarbu. . . Juk gydytojas Kaupas! Jūs įsivaizduojate, kur aš jį įstūmiau? . . .

— Labai svarbu viskas, drauge, — pasakė majoras. — Ir tai, kad jūs čia atėjote, ir tai, ką papasakojote.

Iškvietęs leitenantą Borisenką, majoras įsakė:

— Draugas leitenante, padėkite pilietei surašyti tai, ką ji man papasakojo. Nepraleiskite nė vienos detalės. O aš netrukus sugrįšiu.

Ir majoras nuskubėjo pas pulkininką Simonaitį.

— Taip, taip, — pratarė susimąstęs Simonaitis, kai Orlovas baigė savo pasakojimą. — Štai kas, majore. . . Pakvieskite čia tą draugę. . .

Trise jie kalbėjosi gan ilgai. Ir kai Marytė atsisveikino su abiem karininkais, jos akys vėl žvelgė atviriau ir ramiau.

— Taip, taip, reikalai aiškėja, — pasakė Simonaitis. — Dabar belieka galutinai nustatyti, kam stengiasi "Spyglys". Manau, kad Lukšai. . .

— Lukšai? — pakartojė majoras.

— Taip. . . Tačiau nespėliokime be reikalo. Sugrįš gydytojas Kaupas, ir mes sužinosim tikrą teisybę.

Orlovo veidu nuslinko šešėlis.

— Bijau, kad jis gali negrįžti, jeigu tik pateko pas

Lukšą. "Skirmantas" atsargus. . .

Pulkininkas priėjo prie Orlovo ir patapšnojo jam per petį.

— Aš irgi pulkiai žinau Lukšos charakterį. Ir kaip tik dėl to beveik ramus dėl gydytojo Kaupo gyvybės. Lukša vos prieš kelias dienas atsirado čia, — jis paėmė pieštuką ir rutuliuku žemėlapyje apibrėžė Elzbecinkos kaimelį, — ir nėra taipai įsikūręs, kad galėtų jau pirmosiomis dienomis aukotį savo ryšininką. Maščinskas jam dabar labai reikalingas. Tai — grandis, jungianti Lukšą su pasauliu. Be to, šis banditėlis labai bailus, dreba dėl savo kailio. . . Gydytojas turi sugrįžti.

— Jūs vis dar netikite, majore? — pažvelgė jis į Orlovą. — Pabandykim samprotauti logiškiau. Juk "Spygli" Maščinskas pristatė Marytei, kaip savo pusbroli. Žinoma, banditai nesitikėjo, kad Marytė po jų santažo ateis pas mus. Dabar įsivaizduokim, kad ji neatėjo čia, tapo šnipų ryšininke, o gydytojas Kaupas negrįžo. Taip? Kur jo ieškoti, pas ką apie jį mums teirautis? Aišku, pas kaimynus. O jie matė, kaip prie namo privažiavo sunkvežimis, į kurį įsėdo gydytojas ir Marytė. "Spyglys" tai numatė. Kas gi toliau? Mes imam klausinėti Marytę, kur ji išvežė gydytoją. Aišku, pas ligonį. Kur tas liginis? Čia jau iškyla Maščinskas ir jo "pusbrolis". Tiesa, Maščinskas apie gydytoją nieko nežino, bet žino jo "pusbrolis". Mes prašome nurodyti,

kur jis gyvena. O ką Maščinskas? Negi jis rodys, kad jo pusbrolis "Spyglys". . . Ne, gydytojas privalo sugrįžti.

— Bet jie galėjo pagalvoti ir apie tokį atvejį, kad Marytė ateis į valstybės saugumo organus, — vis dar abejojo Orlovas.

— Tuomet jie nebūtų davę jai slaptažodžio, — atremė ir šį argumentą pulkininkas. — Matyt, "Spyglys" tikėjosi gerokai nugašdines neprityrusią moterį ir iš karto atidengė visas savo kortas.

Pulkininkas vėl pasilenkė prie žemėlapi.

— Žvilgterėkite čia, majore. . . Giria didelė, ar netiesa? Ir vis dėlto mes surasime joje "Skirmantą", kad ir kaip giliai jis lindėtų. . . Gydytojas tikriausiai negalės nieko pasakyti apie jo buveinę, tačiau, greičiausiai, patvirtins mūsų spėliojimus, kad Lukša jau čia. — Ir jis bakstelėjo pieštuku į tą vietą, kur žemėlapyje buvo pažymėta Maščinsko sodyba.

— O jeigu tai — ne Lukša? — sudvejojo majoras.

— Tuomet mes — blogi čekistai, draugas Orlovai, — kietai pasakė jis.

Majoras paraudo.

(Bus daugiau)

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Ceras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LL 46917

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. TORONTO

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms, Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams.
Telefonas EM. 6-4183

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0631

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Paliulis, Hawk Junction, Ont., lankėsi Toronte ir per J. Ziulį atnaujino LB prenumeratą dviem metams Lietuvon, taipgi paaukojo savitraščio paramai \$11.00.

A. Savickienė, Toronto, per M. Purienę atsinaujino prenumeratą ir paaukojo \$1.

Vienas iš naujųjų ateivių lietuvių atsilankė LB raštinėn ir užrašė savo giminiams Lietuvon, Liaudies Balsu naują prenumeratą.

L. Bekešienė, Rochester, N. Y., pagerbiant mirusį draugą, gražiai pasidarbavo LB parėmimui.

J. Zebrys, So. Euclid, Ohio, atsinaujindamas prenumeratą, prisiuntė nuo Clevelando pažangių lietuvių ruošto spaudos paramai pikniko \$10 aukų.

Patys atsinaujindami prenumeratas paaukojo:

C. P. Lewis, Los Angeles, Cal., \$5.00;

L. Buzas, Aylmer, Ont., \$2.00;

S. Venckevičius, Port Arthur, Ont., \$2.00.

Visiems už pasidarbavimą ir aukas širdingai ačiū.

Administracija

Reikalinga Darbininkų

Darbu — pešimui paukščių. Geras atlyginimas. Kreiptis: 827 Dundas St. W. (iš užgatvio), Toronto, Ont.

Parduodama

Runnymede ir Bloor distrikte privatiškai parduodamas mūrinis su dviem virtuvėm gyvenamas namas.

Prašome kreiptis: RO. 9-3342. Toronto.

DESIMTRANKIAI KARSARAI

(Atkelta nuo 7 pusl.) žuvimis, taip pat savo smulkesniais giminaičiais.

Ar pavyko kam nors tiksliau išmatuoti gigantinį kalmarą? Jūra kartais išplauna į krantą negyvus sprutus. Amerikiečių zoologas Verilas jau praėjusio šimtmečio pabaigoje ištyrė kalmarą, išplautą Niufaundlendo pakrantėje. Jo ilgis siekė 55 futus (apie 18 m). Tai iki šiol didžiausias iš mokslui žinomų ir tiksliai išmatuotų egzempliorių. Tačiau yra pranešimų ir apie 25-30 metrinius kalmarus. Kartą banginių medžiotojai iš kašaloto skrandžio ištraukė kalmaro čiuptuvą, kuris buvo "žmogaus liemens" storio. Šio čiuptuvo siurbtai buvo nusėję didelių ir aštrių "kaip tigro nagai" dantų pakraščius. Todėl nenuostabu, kad šiais baisiais "nagais" kalmarai palieka banginių kūne gilius jdrėskimus ir randus.

Dalykas tas, kad kalmarai ir aštuonkojai — mėgiamas kašaloto maistas. Bet stambūs kalmarai nepasiduoda jiems be įnirtingos kovos! Sužeidimų pėdsakai, kuriuos kašalotai gauna susiimdami su kalmarais, aiškiai rodo, kakia arši būna kova. Anglų banginių medžiotojai ir tyrinėtojai Buleniui kartą buvo tekusi laimė Indijos vandenyne stebėti kašaloto ir giganto kalmaro grumtynes. Iš tolo jam pasirodė, kad vyksta povandeninio vulkano išsiveržimas.

"Pažvelgęs pro žiūronus, — rašo Bulenas, — aš įsitikinau, kad nei vulkanas, nei žemės drebėjimas neturėjo nieko bendra su tuo, kas vyko vandenyne. Tačiau ten veikusios jėgos buvo tokios milžiniškos, kad man galima atleisti už pirmąjį spėjimą: labai didelis kašalotas susi-

kibo mirtinose grumtynėse su gigantu kalmaru, beveik tokiu pat dideliu, kaip ir jis pats. Atrodė, kad begaliniai spruto čiuptuvai apraizgė ištinusių tinklu visą priešinin-ko kūną. Dargi kartu su kraupiai juoda kašaloto galva spruto galva atrodė tokiu baisiu daiktu, kuris ne visada prisitapsnuos ir košmariniame sapne. Didžiulės ir išsipūtusios spruto akys negyviškai baltame kūno fone darė jį panašų į baisią šmėklą.

Besigrumiančiuosius apsupo daugybė ryklių. Panašiai kaip šakalai, jie lydėjo "liūtą", pasirengę pasidalyti puotą su nugalėtoju".

Sprutai puola okeaninį laivą

Pasaulinėje spaudoje periodiškai pasitaiko sensacinių pranešimų, kad sprutai užpuolę žvejų valtis ir netgi laivus.

Ar galima tikėti šiais pranešimais? Ir ar iš tikro gigantiniai kalmarai užpuola laivus? Jūreivių pasakojimai atsako į šį klausimą.

Didelis okeaninis laivas — norvegų tankeris "Brunsvik" 15,000 tonų vandens talpos, — kapitono Arne Greningzetero žodžiais, tris kartus buvo puolamas gigantinių kalmarų. Visais atvejais sprutas veikdavo vienodai. Jis netikėtai pasirodydavo vandenyno paviršiuje laivo užpakalyje. Paskui greitai, maždaug 38 km per valandą greičiu, kai kurį lai-

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po pietų uždaryta
Antrad., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, istiria
akių nervus, nuo kurių pa-
eina nervuotumas ir galvos
skaudėjimas. Pritaiko aki-
niu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

M. W. Kellermann

ADVOKATAS
12 Richmond St. E.
Ofiso tel. EM. 6-9591
Res. — HU. 3-1232
Toronto

Pradedant Ketvirtadienį, Spalio 1-ą

... Jaunų meilė
... Sutrukdyta meilė
... Motiniška meilė

"Namas, Kuriam Aš Gyvenu"

(The House I Live In)

Rusiški dialogai, angliški paaiškinimai
Džiaugsmas ir vargai paprastų tarybinių žmonių

RADIO CITY BATHURST AT ST. CLAIR

ką plaukdavo lygiagrečiu kursu ir staiga veržliai mėsavosi atakon. Užlėkęs ant laivo, kalmaras atsimušdavo į jo metalinį bortą su garsiu trenksmu. Jo čiuptuvai, išsiritę, kaip milžiniškos gyvatės, šliauždavo deniu, bet negalėdavo išsilaikyti lygiame korpuso paviršiuje.

Nuslydęs į laivagalį, spru-

tas patekdavo po sraigtu, kuris jį mirtinai sužalodavo. Puolantieji kalmarai nesusimišdavo, kad geležinis priešininkas už juos didesnis. Matyti, senovinės legendos apie krakenus, drąsiausius ir stipriausius vandenynų gelmių grobuonis, nėra tikrai išmisias.

(Mokslas ir Gyvenimas)

DOMES!!!

Gal turite šeimą, draugų ar giminių Europoje kuriems reikia pagalbos? — Išgelbėkit gyvybę pasiūsdami svarbių medikamentų ir vaistų. — Rašykite, telefonuokit ar užeiikit į mūsų vaistinę ir pasiteiraukit. Mes dabar turime orinį susisiekimą su tarybinėmis respublikomis

Taipgi turime polio čiepų (nuo vaikų paralyžiaus)

WALTMAN'O

DEPENDABLE DRUG STORE

1147 Dundas St. W. ties Ossington

Priešais "Ukrainska Knyha"

LE. 6-2139

Toronto

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133

17 QUEEN ST. E.

TORONTO

Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE.

Tel. HO. 6-8252

Toronto 8, Ont.

Dengiamo naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą

Atliekam Kitus Plumberio Darbus

Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE.

Tel. LE. 2-5191

Toronto

Belsize Tailors

J. RACIO

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi parūpiname nupiginta kaina medžiagos dėl siuntimo Lietuvon.

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST.

TORONTO

Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktaf